

**MÄLARDALENS HÖGSKOLA
ESKILSTUNA VÄSTERÅS**

SAMVERKANSFORMER OCH INFLYTANDE – VAD TYCKER FÖRÄLDRAR?

En kvantitativ studie om föräldrars uppfattning om förskolans arbete med samverkan.

ANDERS BERGDAHL

Akademien för utbildning, kultur och kommunikation
Pedagogik
Självständigt arbete – förskolepedagogiskt område
Grundnivå, 15 hp.

Handledare: Eva Ärlemalm-Hagsér

Examinator: Anette Sandberg

Termin 7

År 2018

MÄLARDALENS HÖGSKOLA
ESKILSTUNA VÅSTERÅS

Akademien för utbildning

SJÄLVSTÄNDIGT ARBETE

kultur och kommunikation

PEA079

15 hp

Termin 7

År 2018

SAMMANFATTNING

Anders Bergdahl

Samverkansformer och inflytande – vad tycker föräldrar?

En kvantitativ studie om föräldrars uppfattning om förskolans arbete med samverkan.

Interaction forms and influence – what do parents think?

Årtal: 2018

Antal sidor: 30

Denna studie syftar till att undersöka hur föräldrar uppfattar förskollärares arbete med samverkan på en förskola. Studiens datainsamling utgick ifrån den kvantitativa metoden med enkäter. Teoretiskt grundar sig studien i ett sociokulturellt perspektiv med kommunikationen mellan förälder och förskollärare som centralt. Resultatet visar att föräldrarna har en god uppfattning om arbetet med föräldrasamverkan där föräldrarna anser att samverkansformerna är väl fungerande. Föräldrarna uppger att de har tillit till förskollärarna där föräldrarna prioriterar sitt barns trygghet och välmående. Det vardagliga samtalet mellan förälder och förskollärare är den viktigaste samverkansformen enligt föräldrarna, där ett ömsesidigt utbyte av information gällande det enskilda barnet görs möjligt.

Nyckelord: Föräldrar, föräldraperspektiv, samverkan, samverkansformer, föräldrainflytande.

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Syfte och frågeställning	2
1.2	Disposition	2
2	Bakgrund	2
2.1	Litteratursökning	2
2.2	Styrdokument	3
2.3	Samverkansformer.....	3
2.3.1	Introduktion.....	3
2.3.2	Vardagliga samtal.....	4
2.3.3	Utvecklingssamtal.....	5
2.3.4	Föräldramöte.....	5
2.4	Förskollärares yrkesprofession	6
2.5	Förskolans verksamhet ur ett föräldraperspektiv	7
2.6	Teoretiskt perspektiv	9
3	Metod.....	9
3.1	Metodval.....	9
3.2	Urval	10
3.3	Bortfall.....	10
3.4	Datainsamling.....	10
3.5	Dataanalys.....	11
3.6	Etiska ställningstaganden.....	12
3.7	Generalisering.....	12
3.8	Validitet och reliabilitet	12
4	Resultat.....	13
4.1	Föräldrars uppfattning om förskolans samverkansformer.....	13
4.1.1	Samverkansformer.....	13
4.1.2	Föräldrars uppfattning	15
4.2	Föräldrars förväntningar och informationskrav	16
4.2.1	Informationskravet	16

4.2.2	Förväntningar	17
4.2.3	Engagemang och uppskattning	19
4.3	Möjlighet till inflytande	21
4.3.1	Föräldrainflytande	21
4.3.2	Kritiska föräldrar	21
4.4	Resultatsammanfattning	22
5	Resultatanalys	23
5.1	Samverkansformer.....	23
5.2	Inflytande och förväntningar	24
5.3	Kritiska föräldrar	24
6	Diskussion	25
6.1	Resultatdiskussion.....	25
6.1.1	Slutsats	27
6.2	Metoddiskussion.....	27
6.3	Studiens pedagogiska relevans.....	28
6.4	Framtida forskning	28
	Referenser	29
	Bilaga 1	31
	Bilaga 2.....	32

1 Inledning

Till varje barn som befinner sig i förskolans verksamhet finns det en förälder eller vårdnadshavare som har ansvaret för det enskilda barnet. Läroplanen för förskolan (Skolverket, 2016) nämner att förskollärare ska samarbeta och vara ett stöd till hemmet för att främja barns fostran, utveckling och lärande. Jensen och Jensen (2008) nämner för att förskollärare ska kunna komplettera hemmet krävs det ett utbyte av information. Att bygga tillits- och respektfulla relationer till barnets förälder bör därför ligga i varje förskollärares intresse (Jensen & Jensen, 2008). I Läroplanen för förskolan (Skolverket, 2016) poängteras att förskollärare ska arbeta för att ge föräldrar möjlighet till inflytande i verksamheten.

Att samarbetet mellan hem och förskola är viktigt för förskollärare är tydligt. Men hur ser föräldrar på sitt inflytande i förskolans verksamhet är svårare att veta. Till varje förskollärares uppdrag ingår det bland annat att kontinuerligt ge utrymme och möjlighet för föräldrar att ha inflytande i verksamheten (Skolverket, 2016). Exakt hur förskollärarna ska arbeta med att ta del av föräldrars synpunkter nämns inte specifikt, bortsett från att förskollärarna ska använda sig av utvecklingssamtal och vardagliga samtal (Skolverket, 2016). Detta kan innebära att förskollärare arbetar på olika sätt för att ge föräldrar inflytande i verksamheten. Förskollärarna bär ansvaret för att starta dialog och samarbete med föräldern (Jensen & Jensen, 2008). Jensen och Jensen (2008) menar att det finns två experter på det enskilda barnet, förälder och förskollärare. Detta innebär att förskollärarnas arbete med att skapa tillits- och respektfulla relationer till barnets föräldrar är viktigt. Förskollärarna bär således ansvaret att informera föräldrar hur förskollärarna arbetar med att ge varje enskild förälder inflytande i verksamheten.

Ur min synvinkel och utifrån mina erfarenheter anser jag att förskollärare ofta utgår ifrån egna erfarenheter när det gäller att skapa förutsättningar för att utveckla det enskilda barnet. Istället för att mer utförligt och målmedvetet samarbeta med barnets föräldrar och utbyta information som leder till att barnets utveckling stärks. Min uppfattning är att föräldrar inte alltid blir inkluderade i processen av att skapa den miljö som är bäst anpassad för det enskilda barnet. Det kanske viktigaste arbetet i förskolan för att kunna utveckla det enskilda barnet är att förskolepersonalen skapar goda och tillitsfulla relationer till barnets förälder. Att få föräldrarna engagerade i verksamheten innebär att jag som förskollärare kan utvecklas utifrån föräldrars synpunkter likväl som förskolans verksamhet i helhet utvecklas. Därför är jag intresserad av att ta reda på hur föräldrar ser på förskolans verksamhet gällande föräldraskapet. I samband med undersökningen kommer mina kunskaper att fördjupas när det gäller bemötande av föräldrar. Jag anser att föräldrarna är den viktigaste personen för varje barns fortsatta utveckling. Trygga föräldrar resulterar i trygga barn.

1.1 Syfte och frågeställning

Syftet med denna undersökning är att studera föräldrars uppfattningar om förskolans samverkansformer likväl hur de anser sig ha inflytande i förskolans verksamhet.

Frågeställningar:

- Hur uppfattar föräldrar samverkansformer i förskolan?
- Vad förväntar sig föräldrarna från förskollärarna gällande samverkan?
- Anser föräldrarna att de har möjligheten till inflytande i förskolan?

1.2 Disposition

Uppsatsens disposition är följande: först kommer bakgrundsavsnittet med en förklaring till hur relevant forskning och litteratur har hittats. Därefter följer ett avsnitt som förklarar styrdokumentets betydelse för studien och dess relevans. Relevant forskning och litteratur tas sedan upp och presenteras samt det teoretiska perspektiv som används under studien. Efter att bakgrundsavsnittet har presenterats följer metodavsnittet där val av metod, urval, bortfall, datainsamlingens process och analys förklaras. Sedan presenteras studiens etiska ställningstaganden, generaliserbarhet samt validitet och reliabilitet. Resultatavsnittet delas in i tre huvudrubriker med passande underrubriker som följs upp av en resultatsammanfattning tillika analys. Studien avslutas med ett diskussionsavsnitt där resultat och metod diskuteras. Studiens pedagogiska relevans och slutsats presenteras även under diskussionsavsnittet tillsammans med idéer om fortsatt forskning.

2 Bakgrund

I detta avsnitt kommer styrdokument, relevant forskning och litteratur samt teoretiskt perspektiv att presenteras och förklaras. Avsnittet börjar med att redovisa hur litteratursökningen har gått till, vilka databaser och sökord som har använts för att hitta relevant forskning. Förskolans styrdokument redovisas och presenteras därefter följt av relevant forskning och litteratur utifrån studiens syfte tillsammans med en presentation om studiens teoretiska perspektiv.

2.1 Litteratursökning

I sökandet efter relevanta artiklar och doktorsavhandlingar användes databaserna SwePub och ERIC. Via SwePub användes svenska sökord och via databasen ERIC användes engelska ord, i båda databaserna begränsades sökningarna efter "peer-reviewed" eller "referee-granskad". I sökandet efter artiklar skrivna på svenska i databasen SwePub användes sökord så som förälder, föräldraperspektiv, samverkan, förskola och inflytande. Databasen ERIC användes för att hitta artiklar skrivna på engelska. Sökord som användes var parental perspective, cooperation, preschool, participation och influence. Utifrån sökorden valdes fem artiklar och en doktorsavhandling som är relevanta för denna studie.

2.2 Styrdokument

Förskollärare ska enligt läroplanen för förskolan (Skolverket, 2016) komplettera hemmet genom att skapa bästa möjliga förutsättningar för utveckling hos det enskilda barnet. För att detta ska ske krävs ett nära och förtroendefullt samarbete mellan förskola och hem. Föräldrar ska ges möjlighet att påverka förskolans verksamhet (Skolverket, 2016). De riktlinjer som beskrivs för den enskilde förskolläraren att följa innefattar att ge en god introduktion, ha utvecklingssamtal samt föra fortlöpande samtal men också att visa respekt för föräldrars eventuella synpunkter på verksamheten (Skolverket, 2016). Även skollagen (SFS, 2010:800) påpekar vikten av arbetet med fortlöpande samtal samt utvecklingssamtal:

Personalen ska föra fortlöpande samtal med barnets vårdnadshavare om barnets utveckling. Minst en gång varje år ska personalen och barnets vårdnadshavare därutöver genomföra ett samtal om barnets utveckling och lärande (utvecklingssamtal). Förskollärare har det övergripande ansvaret för utvecklingssamtalet (SFS, 2010:800. Kap 8, §11)

Föräldrar ska känna trygghet till förskolan och förskollärarna när det gäller att lämna sitt barn till respektive avdelning. Varje förskollärare ska således arbeta för att säkerställa föräldrars trygghet till verksamheten. Tillsammans med föräldrar ska förskollärare samarbeta för att utveckla det enskilda barnet (Skolverket, 2016).

2.3 Samverkansformer

Det finns flera olika samverkansformer som förskollärare använder sig av för att skapa en god kontakt med föräldrar. Dessa kan delas in i två olika grupper beroende på utformning, antingen informella eller formella möten. Informella möten kännetecknas av när föräldrar befinner sig i förskolan under mindre planerade sammanhang från förskollärarens sida. Dessa möten innehåller ingen specifik agenda eller planering. Föräldrar kan i dessa möten vara mer avslappnade och umgås och samtala med respektive förskollärare för att utbyta information (Sandberg & Vuorinen, 2007). Till de informella mötena hör till exempel det vardagliga samtalet, drop-in, gårdskvällar samt vernissager.

De formella mötena kännetecknas av att förskollärare informerar föräldrar om verksamheten och där finns det en mer medveten planering till skillnad mot de informella mötena. Till de formella mötena hör till exempel utvecklingssamtal, föräldramöte, föräldraråd samt introduktion (Markström & Simonsson, 2013).

Nedan kommer de vanligaste samverkansformerna beskrivas mer ingående. Dessa samverkansformer är introduktion, vardagliga samtal, utvecklingssamtal och föräldramöte.

2.3.1 Introduktion

Introduktion är vanligast benämnd som inskolning. I denna studie kommer främst introduktion att användas istället för inskolning. Arbetet med att skapa tillitsfulla relationer till barnens familjer börjar vid introduktionsperioden (Markström & Simonsson, 2013). Målet med introduktion är att bygga upp en god grund för skapandet av tillitsfulla relationer mellan föräldrar och förskollärare (Markström & Simonsson, 2013). Introduktionsperiodens syfte är vidare att välkomna ett nytt barn och förälder till verksamheten. Det samtal som hålls vid introduktionen mellan förskolepersonal och föräldrar - introduktionssamtalen innehåller enligt Markström

och Simonsson (2013) därför en informationskaraktär. Via introduktionsperioden delar förälder och förskollärare information mellan varandra för att kunna verka för barnets bästa. Föräldrar kan bland annat informera om hur barnet är som individ, till exempel om barnets mat- och sovvanor, allergier och intressen som är bra för förskollärarna att veta för att bemöta barnet från första början. Förskolepersonal informerar om verksamheten, dess rutiner och arbets sätt samt vad som förväntas av föräldern (Markström & Simonsson, 2013).

Hur introduktionsperioden utformas anpassas efter barnets och föräldrarnas situation (Jensen & Jensen, 2008). Till exempel kan introduktionen genomföras i gruppform eller individuellt. Förskollärarna utgår ifrån en av metoderna som sträcker sig från några veckor till några dagar men metoderna kan komma att anpassas utifrån barnets behov (Markström & Simonsson, 2013). En av introduktionsmetoderna som förskollärare ofta använder sig av pågår mellan två till tre veckor. Barnet kommer tillsammans med sin förälder som till en början lämnar barnet under korta stunder. Metoden innefattar att barnet introduceras under en längre tid för att det ska känna sig trygg med förskolans verksamhet och med förskollärarna. De korta stunderna blir senare längre och längre tills att barnet är tillräckligt tryggt för att vara i förskolan själv utan förälder. Denna metod som introduktion upplevs av många förskollärare utdragen både för barnet och för föräldern (Markström & Simonsson, 2013).

Den andra metoden av introduktion är kortare och pågår under tre till fem dagar. Inom denna metod är föräldern aktiv med barnet under hela dagen, mellan fem till sex timmar (Markström & Simonsson, 2013). Förskollärare upplever att denna metod av introduktion synliggör barnets behov och rutiner tydligare än den tidigare beskrivna. Metoden skapar möjlighet för föräldern att visa olika tillvägagångssätt för förskollärarna för att stötta och trösta barnet. Föräldrar får samtidigt en god insyn på verksamheten när det gäller avdelningen och förskollärarnas rutiner samt tillvägagångssätt (Markström & Simonsson, 2017).

2.3.2 Vardagliga samtal

Det viktigaste mötet och möjligheten för förskollärare att skapa kontakt och utbyta information med föräldrar är vardagliga samtal i samband med hämtning och lämning av barn menar Sandberg och Vuorinen (2007) och Jonsdottir och Nyberg (2013). Vardagliga samtal är som redan tidigare nämnts ett informellt möte mellan förälder och förskollärare. Jonsdottir och Nyberg (2013) menar att det finns goda möjligheter i det vardagliga samtalet för att skapa en trygg relation mellan förälder och förskollärare. Denna form av kontinuerlig kontakt bygger på att skapa en trygghet och tillit mellan förälder och förskollärare där ett utbyte av information kan ske naturligt (Jonsdottir & Nyberg, 2013).

Sandberg och Vuorinen (2008) påpekar dock att mötet mellan förälder och förskollärare i samband med hämtning och lämning av barn inte är helt oproblematiskt, då dessa möten kan vara stressiga och på så sätt förbli ytliga och endast handla om det praktiska. Till exempel om behovet av extra kläder eller påfyllning av blöjor istället för att utbyta information som gynnar barnets fortsatta utveckling.

Förskollärare i Sandberg och Vuorinens (2007) studie uttrycker att de vill prioritera det vardagliga samtalet med föräldrar mer än vad de upplever kan göra. En anledning till detta är att förskollärare i denna studie upplever att bemanningen ofta är låg på

förskolor. På grund av detta känner förskollärare att behovet är större att vara med barngruppen än att samtala med föräldrar (Sandberg & Vuorinen, 2007). Till följd av den bemanningsbrist som förskollärare upplever behöver det vardagliga samtalet kompletteras av andra samverkansformer som till exempel föräldramöte, utvecklingssamtal eller gårdsfester och drop-in fika (Jonsdottir & Nyberg, 2013).

2.3.3 Utvecklingssamtal

En annan formell samverkansform som förskollärare använder sig av är utvecklingssamtal. Utvecklingssamtalet är ett formellt samtal i huvudsak mellan förskollärare och förälder. Även barnet kan vara med ifall det anses vara passande (Markström & Simonsson, 2013). Samtalen sker en – två gånger per termin och handlar om barnets individuella utveckling och lärande samt trivsel. Jensen och Jensen (2008) tydliggör att samtalet ska vara väl planerat och förberett av förskolläraren. Tidsram, avsikt och struktur ska vara klart innan mötet tar sin början. Detta för att kunna ta till vara på den tid som är avsatt för samtalet (Jensen & Jensen, 2008). Samtalen ger möjlighet för föräldrar och förskollärare att diskutera barnets trivsel och utveckling samt förskolans verksamhet i sin helhet (Jonsdottir & Nyberg, 2013). Sandberg och Vuorinen (2007) menar att utvecklingssamtalet är viktigt då det enskilda barnet synliggörs. Utvecklingssamtalet kan uppfattas vara tidskrävande men samtalet är ett av få tillfällen där det är möjligt att i lugn och ro diskutera barnets välmående.

Förälder och förskollärare utbyter information mellan varandra under utvecklingssamtalet, där förskolläraren beskriver hur barnet fungerar i förskolan och föräldern beskriver hur barnet fungerar hemma (Sandberg & Vuorinen, 2007). Markström och Simonsson (2013) menar att om inte trygga och tillitsfulla relationer har skapats mellan förälder och förskollärare riskeras bland annat information utlämnas från föräldrarnas sida och samtalet förblir ytligt. Att trygga och tillitsfulla relationer har skapats tidigt mellan förskollärare och föräldrar är avgörande för att föräldrar ska känna sig tillräckligt trygga för att öppna upp sig och berätta mer ingående om barnet och familjesituationen (Markström & Simonsson, 2013).

2.3.4 Föräldramöte

Föräldramöte är ett formellt möte där förskollärare bjuder in föräldrar till ett möte. Hur olika förskollärare väljer att organisera ett föräldramöte kan variera. Bland annat kan förskollärare bjuda in samtliga föräldrar på förskolan för att de ska kunna träffa all personal och alla föräldrar. Alternativt kan en enskild avdelning bjuda in respektive föräldrar för ett enskilt föräldramöte (Markström & Simonsson, 2013). Således är föräldramötet en organiserad träff där information om förskolan, barngruppen och aktiviteter presenteras av förskollärarna. Föräldrarna erbjuds samtidigt möjligheten till att framföra eventuella åsikter och synpunkter om verksamheten (Markström & Simonsson, 2013). Föräldramöte sker en – två gånger per termin beroende på förskola. Enligt Sandberg och Vuorinen (2007) förväntas det från föräldrar att förskollärarna är väl förberedda till mötet och det är uppskattat om mötets agenda har presenterats för föräldrarna innan mötets start. Detta för att föräldrar ska kunna komma väl förberedda till mötet och veta dess intention. Vidare uppskattar föräldrar om föräldramötet kan effektiviseras i den utsträckning som är möjlig, då mötet oftast sker på kvällstid och föräldrar kan känna en viss tidsbrist.

I avsaknad av ett tydligt syfte och information om föräldramötet kan göra att föräldrar bortprioriterar mötet i sin helhet. Sandberg och Vuorinen (2007) menar att när informationen går att ta del av på annat sätt kan föräldrar komma att välja bort föräldramötet. Det är därför viktigt att föräldramötet har ett tydligt syfte och mening för att föräldramötet ska bli meningsfullt för föräldrarna.

2.4 Förskollärares yrkesprofession

Förskollärares yrkesprofessionalitet är avgörande för att säkerställa en tillits- och respektfull relation till föräldrar. Förskollärare samarbetar tillsammans med hemmet om barnets trivsel, utveckling och lärande där varje förskollärare bär ansvaret för att upprätthålla samarbetet (Jensen & Jensen, 2008). Att vara professionell i sin yrkesroll som förskollärare innefattar bland annat att kunna etablera en jämbördig dialog med föräldrarna. För att förskollärare ska kunna etablera en jämbördig dialog behöver de vara närvarande och samtidigt besitta en yrkespersonlig integritet menar Jensen och Jensen (2008). Förskollärare behöver bemöta varje förälder med ömsesidig respekt för att kunna upprätthålla en relation som verkar för barnets bästa. I takt med att det finns två experter på det enskilda barnet är det viktigt att ett väl fungerande samarbete existerar mellan förälder och förskollärare (Jensen & Jensen, 2008). Förskollärare ses som expert med utbildning och kunskap om barnets utveckling och lärande. Föräldrar ses som expert på sitt eget på barn gällande dess behov och rutiner (Jensen & Jensen, 2008). Enö (2013) menar att det är viktigt att skapa en relation där förskolläraren inte ser sig själv som den enda experten utan att förälder och förskollärare kompletterar varandra.

Det finns en fara i att om förskollärare använder ett yrkesprofessionsanpassat språk för yrket skapas en maktposition mellan föräldrar och förskollärare (Enö, 2013). I takt med att förskollärare utvecklar ett språk utifrån sin utbildning kan det försvåra skapandet av en tillits- och respektfull relation. Brukandet av ett avancerat språk kan leda till att riskera relationens hållbarhet då föräldrar eventuellt inte förstår vad förskollärare menar. I takt med att föräldrar inte förstår vad förskollärare menar kan föräldrars förtroende för förskollärare minska (Enö, 2013).

Maktpositionen som förskollärarna besitter kan också medföra en osäkerhet hos föräldrarna i sin föräldraroll (Sandberg & Vuorinen, 2007). Vuorinen (2010) nämner att föräldrar idag upplever ett större krav på att uppfostra sitt barn på rätt sätt och söker därför efter stöd hos förskollärare. Vuorinens (2010) studie visar att förskollärare är villiga till att stötta och hjälpa föräldrar i deras föräldraroll så gott de kan och att detta kan ske genom olika förhållningssätt. Vuorinen (2010) beskriver utifrån sin studie fem olika förhållningssätt. Dessa är teambuilding, reflekterande, expert, avgränsad och till sist ett personligt förhållningssätt. Teambuilding går ut på att förskollärare tillsammans med föräldrar diskuterar fram en lösning kring ett problem med fokus på det enskilda barnets välmående. Det reflekterande förhållningssättet utgår från att förskollärare genom dialog med föräldrar fokuserar på föräldrars erfarenheter. Utgångspunkten för det reflekterande förhållningssättet är att förskollärare inte ger något konkret svar utan stöttar föräldrar i att hitta den rätta lösningen för problemet. Expertrollen hos förskollärare är ibland tilldelad från föräldrars sida men ibland tar förskollärare denna roll automatiskt. Föräldrar ser förskollärare som experter gällande barns utveckling och lärande, det är också därför föräldrar söker efter råd och tillvägagångssätt för att hantera och uppfostra barnet.

Via ett avgränsat förhållningssätt distanserar förskollärare sig från rollen som förälder. Förskollärare är medveten om att deras yrkesprofession är nära kopplad till föräldrarollen men diskuterar endast det som angår förskolans verksamhet. I detta förhållningssätt har föräldrar lite om inget stöd i sin föräldraroll från förskollärare. Inom det personliga förhållningssättet tenderar förskollärare att lämna sin professionella roll och ger här personliga råd till föräldrar.

De olika förhållningssätten som beskrivits ovan för att bemöta och stötta föräldrar i deras föräldraroll har olika för- och nackdelar beroende på föräldrars behov (Vuorinen, 2010). Inom förhållningssättet som kallas för teambuilding samspelar förälder och förskollärare ömsesidigt med varandra för att tillsammans utveckla barnet. Inom detta förhållningssätt kommer föräldrar och förskollärare varandra nära och tillit är en viktig del för att samarbetet ska fungera. Det reflekterande förhållningssättet som är väldigt likt teambuilding, blir barnets perspektiv osynligt då strategier för att hjälpa föräldrar i sin föräldraroll är i fokus. När förskollärare agerar utifrån en expertroll kan relationen mellan förskollärare och förälder komma att bli sämre ifall föräldrar uppfattar förskollärare ta över deras föräldraroll. Dialogen blir här ensidig då förskollärare berättar för förälder hur denne ska agera för att uppfostra sitt barn. Som avgränsad förskollärare kan förhållningssättet också skapa en ensidig dialog där föräldrar är i behov av stöd i sin föräldraroll utan att få något stöd tillbaka. I ett avgränsat förhållningssätt kan föräldrar komma att hitta lösningar på sina problem på egen hand som i sin tur stärker föräldrarna. Förskollärare som agerar utifrån ett personligt förhållningssätt tenderar att förlora sin professionella roll och auktoritet. Föräldrar kan komma att se förskollärare som förälder och inte utifrån deras yrkesprofession (Vuorinen, 2010). Som tidigare beskrivit ingår det i professionsuppdraget att varje förskollärare ska kunna bemöta varje förälder. Det gör yrket komplext då förskollärare behöver kunna vara flexibla i deras yrkesroller för att kunna bemöta varje förälder med olika förhållningssätt (Jensen & Jensen, 2008).

I takt med att förskollärare ska erbjuda inflytande i verksamheten till föräldrar skapar det samtidigt problematik för förskollärare i sin roll som professionell. Förskollärare upplever att det finns ett större krav på att ge föräldrar inflytande i verksamheten men att förskollärare samtidigt upplever själva ha för låg kompetens för att kunna hantera detta krav (Jonsdottir & Nyberg, 2009). Att vara inbjudande till föräldrar att ta del av verksamheten samtidigt som förskollärare kvarhåller sin auktoritet och sin professionella roll som förskollärare (Jonsdottir & Nyberg, 2009). Det är viktigt som förskollärare att på ett så professionellt sätt som möjligt skapa kontakt med alla föräldrar då olika metoder och förhållningssätt tilltalar olika föräldrar (Sandberg & Vuorinen, 2008).

2.5 Förskolans verksamhet ur ett föräldraperspektiv

Det finns färre studier att ta del av som utgår från föräldraperspektiv i relation till studier om förskollärare och deras arbete för att säkerställa en fungerande föräldrasamverkan. Hur föräldrar ser på verksamheten och vad föräldrar prioriterar i mötet med förskolan och dess personal finns det färre studier om. En av de forskare som studerat föräldraperspektivet är Vuorinen (2018) som menar att föräldrar prioriterar trygghet och välmående hos sitt barn och sig själv framför något annat när det kommer till valet av förskola. Utöver barnets trygghet önskar föräldrar att förskollärare ska arbeta med en individualiserad verksamhet. Detta kan handla om att föräldrar får information om hur barnets dag har varit samt att verksamheten är

flexibel för att kunna bemöta det enskilda barnets behov. Föräldrar som väljer förskola på egen hand ses i första hand vara medelklassföräldrar och föräldrar i övre medelklass (Jonsdottir & Nyberg, 2009). Jonsdottir och Nyberg (2009) fortsätter och menar att föräldrar som väljer förskola har högre förväntningar när det gäller möjlighet till inflytande i verksamheten. Föräldrars utbildningsgrad har betydelse för vilken förskola de väljer att deras barn ska vara på. Föräldrar med utbildning efter gymnasiet är överrepresenterade när det gäller att välja en förskola inom den privata sektorn (Skolverket, 2013). Skolverkets (2013) studie visar att högutbildade föräldrar i större utsträckning har kunskap om förskolans läroplan och dess innehåll i jämförelse med lågutbildade föräldrar. Det indikerar att föräldrar förväntar sig generellt mer av förskollärare inom den privata sektorn.

Föräldrar kan komma att söka stöd i sin föräldraroll hos förskollärarna. Tillberg (2016) beskriver hur sökandet kan resultera i möten med förskollärare som inte kan förstå eller tillmötesgå en nyfiken och oerfaren förälder. Förskollärare i sin profession riskerar att utveckla kompetens utifrån ett mätverktyg istället för att kunna bemöta barn och föräldrar på en mer personlig nivå. Förskollärare som inte har kompetensen att bemöta varje förälder och dennes åsikter kan gå miste om viktig information för att utföra sitt arbete (Tillberg, 2016). Förskollärare vill ofta använda ett avancerat språk för att beskriva verksamheten till föräldrar men att föräldrar istället upplever det som förvirrande. Vidare menar Tillberg (2016) att förskollärares kompetens bland annat ska handla om att skapa trygga föräldrar. Föräldrarna ska även kunna utveckla ett förtroende för de förskollärare som är närmast respektive förälder och sitt barn.

När det kommer till hur föräldrar ser på sin möjlighet till inflytande i förskolans verksamhet hävdar Sandberg och Vuorinen (2007) att föräldrars önskemål beträffande inflytande varierar. En del föräldrar vill ha inflytande angående allt som rör barnen medan andra föräldrar vill ha mer inflytande om ändringar av förskolans rutiner. Det finns också de föräldrar som endast vill vara delaktiga i större förändringar. Vidare menar Sandberg och Vuorinen (2007) att föräldrar hellre vill ha insyn i verksamheten istället för att medverka i förskolan. Föräldrar har allt som oftast förtroende för förskollärare och dess kunskap och upplever därför inte att de behöver engagera sig i förskolans verksamhet. Skolverkets (2013) studie visar på att föräldrar är generellt tillfredsställda med förskollärares arbete med att skapa trygghet till barnen. När föräldrarna däremot upplever att förskollärarna missar att tillfredsställa barnen är de mer angelägna att engagera sig (Sandberg & Vuorinen, 2007).

Det finns de föräldrar som emellanåt kan uppleva ett missnöje med förskollärares kompetens. Enligt Vuorinen (2018) kan föräldrar som upplever ett missnöje komma att välja att byta förskola. Karlsson (2006) beskriver hur föräldrar inte alltid känner sig välkomna till sin förskola och som inte heller erbjuder den trygghet och välmående till barnet som de förväntat sig. Föräldrar som känner sig missnöjda med förskolans verksamhet har möjligheten att ändra sitt och barnets situation med att antingen byta förskola eller framställa önskemål om förbättringar av verksamheten. Det kan bli till problem då inte alla föräldrar besitter tillräckligt med kunskap eller erfarenhet om förskolans verksamhet och vågar således inte ställa krav på förskolan. Karlsson (2006) nämner hur föräldrar som inte har någon erfarenhet om förskolans verksamhet kan uppleva obehag och olust till hur förskollärare väljer att arbeta. Föräldrarna vågar dock inte till en början göra något åt problemet på grund av att de har för lite erfarenhet samt att de har stor respekt för förskollärarna.

2.6 Teoretiskt perspektiv

Den här studien tar stöd i ett sociokulturellt perspektiv. Detta utifrån att studien undersöker hur föräldrar uppfattar föräldrasamverkan i förskolans verksamhet. En fungerande föräldrasamverkan bygger på en god kommunikation och ett ömsesidigt utbyte av information. För att kommunikationen mellan förälder och förskollärare ska vara meningsfullt behöver båda parterna prioritera mötet. Om båda parter prioriterar mötet med varandra kan erfarenheter bytas för att således utveckla varandra (Säljö, 2011).

Säljö (2011) beskriver Vygotskijs tankar att det är genom interaktion med andra människor som individens sociala erfarenheter via språket kan utvecklas. När individen lär sig nya erfarenheter används dessa i nya sammanhang och således sprids erfarenheterna och kunskaperna vidare från individ till individ, en process som ständigt pågår under livet. Vidare beskriver Säljö (2011) hur kommunikation mellan två individer kan ses som meningsskapande, en ständigt pågående process av utbyte av information. Vygotskij menar att människan formas som sociokulturella varelser genom att erfarenheter utbyts och interagerar mellan andra. Genom det talande och skrivna språket kommunicerar människor med varandra för att skapa en gemensam förståelse för andra medmänniskor och omvärlden (Säljö, 2011). Om varken föräldrar eller förskollärare är villiga till att säkerställa en god kommunikation skapas det ingen hållbar relation vilket innebär att parterna inte kommer att kunna utmana och utveckla varandra. En god kommunikation mellan förälder och förskollärare bidrar till att tryggheten hos det enskilda barnet stärks. Möjligheten för föräldrar att få inflytande i verksamheten ökar genom en god kommunikation med förskollärarna då information utbyts mer naturligt. Om båda parter är intresserade av att utmana och utveckla varandra genom utbyte av information sker föräldrars inflytande naturligt. Således hjälper det sociokulturella perspektivet till att tolka mötet och kommunikationen mellan föräldrar och förskollärare.

Eftersom det sociokulturella perspektivet handlar om samspelet mellan människor där utbytet av information är centralt fångar det in studiens syfte och frågeställningar. Det sociala perspektivet ger studien verktyg för att förstå innebörden av en fungerande kommunikation mellan förälder och förskollärare. Både förskola och hem ska samarbeta för att säkerställa barnets fortsatta utveckling (Skolverket, 2016).

3 Metod

I detta avsnitt presenteras val av metod, urval, hur data har samlats in och hur bearbetningen av data gått till. Även bortfall, reliabilitet och validitet samt etiska överväganden kommer att redovisas.

3.1 Metodval

Undersökningens datainsamling bygger på en kvantitativ metod i form av enkäter. En kvantitativ undersökning handlar i stor utsträckning om insamling av numeriskdata som sedan sammanställs i form av tabeller och diagram (Bryman, 2011). En kvantitativ forskningsdesign ger möjligheten till att sätta tydliga gränser mellan svarsalternativen för att påvisa ett tydligt resultat. Datainsamlingen resulterar i

information som går att mäta utifrån ordinalvariabler. Detta förklaras närmare under dataanalys.

Att använda enkäter som insamling av data eliminerar risken av vad Bryman (2011) nämner som intervjuareffekt. Intervjuareffekten innebär att de svar respondenten ger under en intervju kan ha påverkats bland annat utifrån intervjuarens kroppsspråk, tonläge och formulering av fråga. Genom att använda enkäter försvinner risken att påverka föräldrarna i deras svar, då föräldrarna besvarar frågorna på egen hand. Det finns således heller ingen möjlighet till att förtydliga frågor ifall föräldrar skulle missuppfatta någon fråga. Enkäter ger föräldrarna möjligheten till att besvara enkäten när det passar, då föräldrar kan vara upptagna. Genom att använda enkäter ges föräldrarna samma frågor som har formulerats på samma sätt. Till skillnad mot en intervju där risken finns att en och samma fråga framställs genom olika formuleringar som således kan generera olika svar. I takt med att frågorna formulerats lika ger det studien ett tillförlitligt resultat (Bryman, 2011).

3.2 Urval

Den förskola som valts för denna studie valdes utifrån ett bekvämlighetsurval samt tidsaspekten då den valda förskolan är bekant för mig sedan tidigare (Bryman, 2011). På grund av risken för bortfall delades enkäter ut till samtliga föräldrar, totalt delades 110 enkäter ut, för att säkerställa att tillräckligt med enkäter skulle besvaras. Innan enkäterna delades ut till föräldrarna kontaktades förskolechefen för att få ett godkännande. I samtal och överenskommelse med förskolechefen fick jag tillstånd till att lämna ut enkäter till förskolans föräldrar. I samband med att enkäterna delades ut till föräldrarna fick föräldrarna ett missivbrev som förklarade undersökningens syfte och frågeställning. Ett bra och tydligt missivbrev minskar antalet bortfall menar Bryman (2011).

3.3 Bortfall

För att minimera antalet bortfall har enkäterna bearbetats utefter några punkter som Bryman (2011) hänvisar till. En av punkterna som Bryman (2011) nämner är att ett missivbrev bifogas med enkäten som förtydligar enkätens syfte och undersökningens relevans. En annan punkt som Bryman (2011) nämner är att kortare enkäter har en högre tendens att bli besvarad än vad en längre enkät har. Enkäten innehåller vidare så få frågor som möjligt, med så få öppna frågor som möjligt. En annan aspekt är att frågorna inte står för tätt på varandra, detta kan medföra att enkäten uppfattas vara för omfattande. Andra punkter som Bryman (2011) tar upp är vetskapen om vilka som tagit del av enkäten för att kunna skicka ut en eventuell påminnelse samt att frågorna ska försöka fånga in respondenten, frågor ska vara så intressanta som möjligt. I föreliggande studier fick föräldrarna möjligheten till att inom två veckor besvara enkäten och lämna den åter till sitt barns avdelning. Vid den första veckans slut skickades en påminnelse ut till de föräldrar som ännu inte hade besvarat enkäten.

3.4 Datainsamling

Enkäten utformades till att innehålla 11 frågor där nio var slutna frågor. De slutna frågorna besvarades via att markera en ruta utifrån en femgradig likertskala.

Till den graderade skalan erbjöds också möjligheten för föräldrar att utveckla sitt svar om så önskades. De övriga två frågorna var öppna där föräldrarna fick skriva ner sina svar fritt. Bryman (2011) menar att slutna frågor underlättar bearbetningen av svaren och kan lättare sammanställas i tabeller och diagram. Möjligheten för föräldrar att utveckla sitt svar utifrån en sluten fråga användes för att få med så mycket empiri som möjligt till resultatanalysen. Att använda få frågor i en enkät menar (Bryman, 2011) uppvisar ett mindre bortfall av enkäter, då många respondenter tenderar att bli uttråkade och ointresserade vid en allt för omfattande enkät. Samtidigt menar Bryman (2011) också att detta inte går att veta när respondenterna upplever att enkäten är för omfattande. Utifrån bortfallsproblematiken som tidigare påpekats utformades enkäterna till att vara så lätta och tydliga som möjligt.

Då undersökningen riktar sitt fokus mot föräldrar och deras uppfattningar om förskolans samverkansformer samt föräldrars möjlighet till inflytande delades enkäter ut i pappersform. Att använda sig av enkäter till datainsamlingen valdes utifrån tidsaspekten för undersökningen då det sparar tid att dela ut enkäter vid ett tillfälle och samtidigt nå tillräckligt många personer för undersökningen än i jämförelse med intervjuer (Bryman, 2011). Valet av att använda enkäter i pappersform istället för elektroniska grundade sig i att det var enklare att hantera samt att garantera att samtliga föräldrar tagit del av enkäten och därifrån gjort ett aktivt val angående sitt deltagande i studien.

Enkäterna delades ut till samtliga barns föräldrar vilket innebar att 110 enkäter totalt delades ut. För att kunna sammansätta ett tillförlitligt resultat utifrån enkäterna krävdes det att minst 30 enkäter besvarades. Antalet besvarade enkäter som lämnades tillbaka ifrån föräldrarna var 36 stycken vilket innebar att ett tillförlitligt resultat var möjligt att framställa. Efter de två veckorna samlades samtliga enkäter in och analysen av resultatet påbörjades.

3.5 Dataanalys

Efter att enkäterna samlats in analyserades all data som enkäterna genererat. De slutna frågor som enkäten innehöll gick att datorisera. Svaren från enkäterna sammanställdes via Microsoft Excel med hjälp av stapeldiagram. Bryman (2011) förklarar att användandet av diagram till att presentera datainsamlingens resultat är den vanligaste metoden då diagram är lätt att förstå och tolka. Resultatet som presenteras genom stapeldiagram sammanställdes via ordinalvariabler som innebär att kategorier kan rangordnas men där avståndet mellan kategorierna inte är detsamma överallt (Bryman, 2011). Ordinalvariabler innebär att frågorna är anordnad på ett sådant sätt att svarsalternativen kan rangordnas. Med svarsalternativen "Ja absolut", "Ja till viss del", "Varken eller", "Kunde varit bättre" och "Nej inte alls" är det möjligt att se tydliga skillnader i föräldrarnas svar (Bryman 2011). Värdet för resultatet redovisas via en procentuell ansats för att göra redovisningen av resultatet så tydlig som möjligt.

Två av frågorna i enkäten formulerades till att vara öppna frågor samtidigt som flera av de slutna frågorna erbjöd möjlighet till föräldrarna att utveckla sitt svar. Detta innefattar att en annan typ av dataanalys behövde genomföras. För att analysera den data som genererats användes vad Bryman (2011) förklarar som kodning. Detta är en kvalitativ metod för dataanalys men då frågorna är öppna formulerade är kodning som metod relevant för att dataanalysen ska generera ett tydligt resultat. Texterna

lästes igenom flertalet gånger utan någon form av tolkning. Därefter lästes texterna igen men nu skedde markeringar, kodning, av allt som verkade intressant och relevant för undersökningen utifrån syfte och frågeställningar. Sedan gick det som hade markerats igenom ytterligare för att synliggöra ifall det fanns något begrepp, mening eller ord som var återkommande och kunde vara av intresse för undersökningens resultat. Svaren i dessa fritextfrågor som ansågs vara väsentliga bidrag till studiens resultat redovisas i form av citat kopplat till relevant resultat innehåll.

3.6 Etiska ställningstaganden

Undersökningen har utgått ifrån de forskningsetiska principerna som Vetenskapsrådet (2017) presenterar. Principerna som presenteras i Vetenskapsrådet (2017) är samtyckeskravet, konfidentialitetskravet, nyttjandekravet och informationskravet. Varje deltagare till undersökningen har tagit del utav ett missivbrev där information om de forskningsetiska principerna har förklarats.

Samtyckeskravet: Varje förälder har mottagit en enkät utifrån förskolechefens godkännande. Föräldrarnas deltagande till undersökningen är frivilligt även om de delgivits en enkät, som framkom tydligt i missivbrevet som bifogades med enkäten.

Konfidentialitetskravet: Föräldrarnas medverkan i undersökningen skedde via anonymitet. Varken namn på person, förskola eller kommun nämns under hela undersökningen för att skydda deltagarnas identitet.

Nyttjandekravet: Deltagande föräldrar informerades via missivbrevet om att resultatet från enkäterna endast kommer att användas för denna studie och kommer inte att användas i något annat sammanhang.

Informationskravet: Föräldrarna informerades först om undersökningen via deras barns närmaste förskollärare på förskolan. Förskollärarna har utifrån min uppmaning informerat föräldrarna om att det kommer finnas en enkät för föräldrarna att fylla i. I samband med utdelningen av enkäterna har ett missivbrev bifogats som innehåller information om undersökningen som tidigare nämnts.

3.7 Generalisering

Studiens urval medförde att endast en förskola undersöktes något som försvårade möjligheten för generalisering (Bryman, 2011). Studiens resultat är således inte generaliserbar för resterande kommun eller land och fokuserar endast på den utvalda förskolan. För att studiens resultat ska kunna bli aktuell för att utöka generaliserbarheten behöver studien bli större och inkludera fler förskolor och föräldrar.

3.8 Validitet och reliabilitet

Studien har genomgående beaktat vad Bryman (2011) förklarar angående validitet och reliabilitet i samband med en kvantitativ studie. Validitet och reliabilitet handlar om att påvisa hur studiens resultat uppvisar en pålitlighet samt att resultatet är relevant utifrån studiens syfte och frågeställningar. Validitet handlar om det som ska undersökas verkligen undersöks utifrån studiens forskningsfrågor och syfte. Med

andra ord berättar validitet om de slutsatser som görs i studien stämmer överens med det som efterfrågats (Bryman, 2011). Enkätens syfte är att ta reda på föräldrars uppfattning gällande förskolans samverkansformer samt föräldrars inflytande. Frågorna är noga bearbetade för att fokusera på detta syfte. Utifrån annan relevant forskning gick det att utgå från att föräldrar inte alltid har inflytandet i verksamheten eller medvetenheten om förskolans verksamhet.

Reliabilitet handlar om undersökningens tillförlitlighet (Bryman, 2011). I form av enkäter, som är den valda metoden för datainsamlingen, får varje förälder besvara enkäten i enskildhet. Det innebär att varje svar förblir unikt och påverkas inte av andra faktorer och åsikter. Genom att använda enkäter försvinner möjligheten för mig att kunna förklara vad som en specifik fråga kan syfta på ifall det finns funderingar från den besvarande föräldern. På så vis måste enkätens formulering av frågor vara tydlig och inte missvisande för att enkäten ska kunna generera ett tillförlitligt resultat. Enkätens frågor besvarades via en femgradig likertskala med möjlighet till att fördjupa sitt svar via fritext. Detta medförde att föräldrarna kunde förklara eller fördjupa sina svar och således ge mer information. Det ger undersökningen tillförlitlig information att använda för att fastställa ett resultat (Bryman, 2011).

4 Resultat

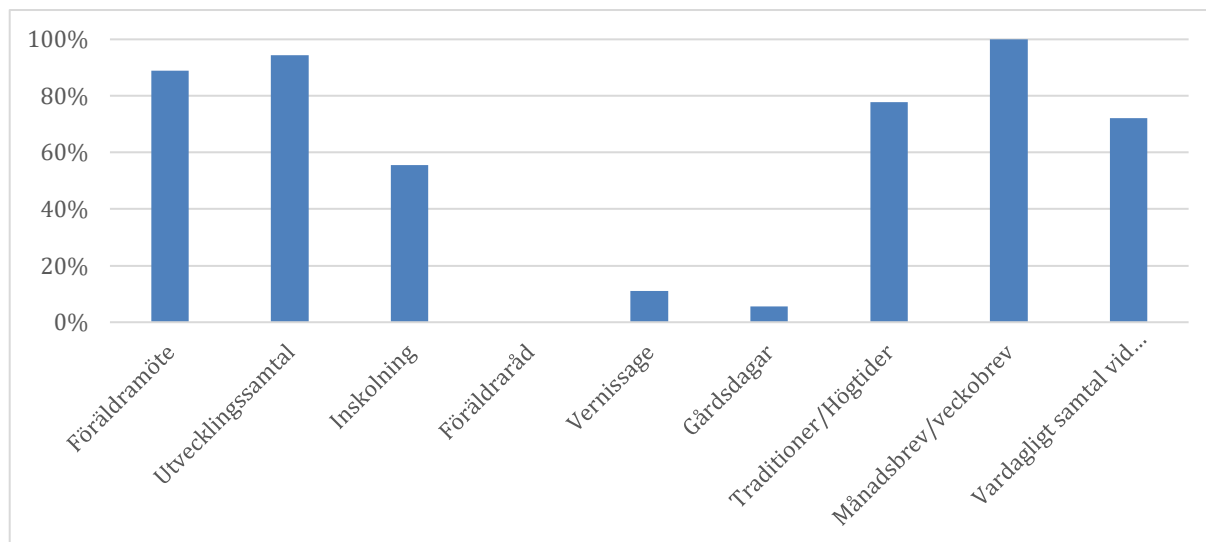
Under följande avsnitt kommer resultatet för studien att presenteras. Avsnittet delas in i tre rubriker med passande underrubriker för att kunna redovisa resultatet så tydligt som möjligt. Därefter sammanställs resultatet och en resultatsammanfattning presenteras. Avsnittet avslutas med en resultatanalys som tar stöd i studiens teoretiska perspektiv, det sociokulturella perspektivet, samt relevant litteratur och forskning.

4.1 Föräldrars uppfattning om förskolans samverkansformer

Under denna rubrik kommer föräldrars uppfattningar om förskolans samverkansformer att redovisas. Avsnittet delas in i två underrubriker: samverkansformer och föräldrars uppfattningar.

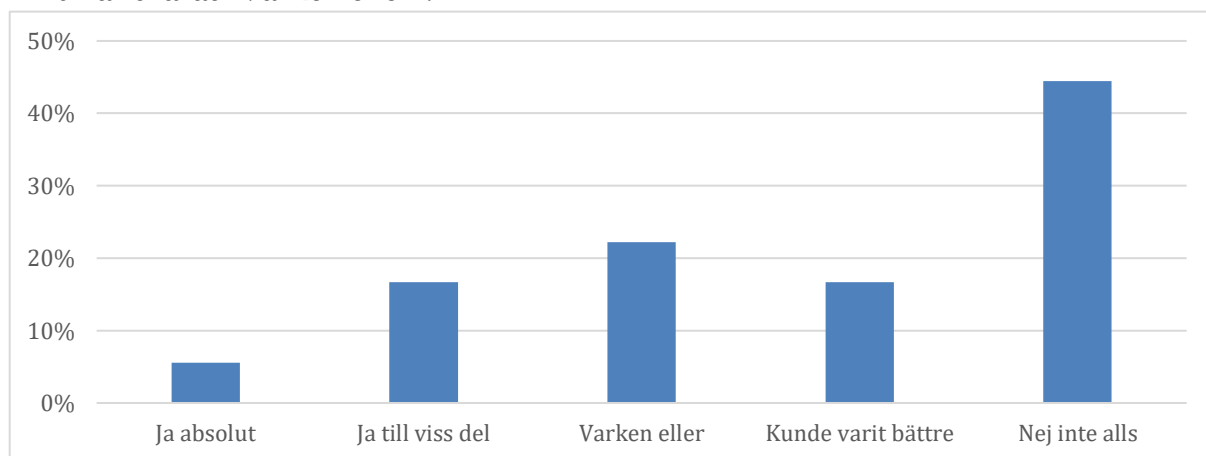
4.1.1 Samverkansformer

På frågan vilka samverkansformer som förskollärarna använder sig av svarar föräldrarna varierande även om övervägande många har besvarat lika. Nedan redovisas resultatet genom stapeldiagram ett som visar på att föräldramöte, utvecklingssamtal och månad- samt veckobrev är de tre formerna som fått flest svar med 89%, 94% och 100% av de svarande. Introduktion är något som endast 56% av föräldrar ser det som en samverkansform. Några få procent av föräldrarna svarade att förskollärarna använder sig av gårdsdagar och vernissager som samverkansform, något majoriteten av föräldrarna inte anser, medan samtliga föräldrar är överens om att förskolan inte använder föräldraråd.

Stapeldiagram 1: Föräldrarna identifierar de samverkansformer som förskollärarna använder sig av.

Föräldrars uppfattning gällande de samverkansformer som förskollärarna använder sig av upplevs vara tillräckliga eller bristfälliga, det visar på ett resultat där majoriteten av föräldrarna anser att formerna inte är bristfälliga. Majoriteten av föräldrarna, 61%, har antingen svarat "Nej inte alls" eller "Kunde varit bättre" motsvarande mot de 23% av föräldrarna som har svarat "Ja absolut" eller "Ja till viss del". Detta redovisas nedan i stapeldiagram två där det närmare går att se föräldrarnas ställningstagande. Detta visar på ett resultat där majoriteten av föräldrarna är nöjda med hur förskollärarna arbetar med de samverkansformer som förskollärarna använder sig av. Några föräldrar är neutrala i frågan vilket motsvarar 22% har svarat "Varken eller".

Stapeldiagram 2: Huruvida föräldrar upplever att förskolan samverkansformer är bristfälliga eller inte.

Till den här frågan har några föräldrar valt att komplettera sitt svar med ett mer utförligt svar i form av fritext. Två föräldrar har valt att komplettera sitt svar genom att förstärka sitt svar att förskolans samverkansformer inte är bristfälliga genom att kommentera frågan. En av föräldrarna hänvisar till att denne upplever att det är bra uppföljning på förskolan.

Nej, jag tycker inte att det är bristfälligt på mitt barns förskola med samverkansformer.

Bra uppföljning på förskolan.

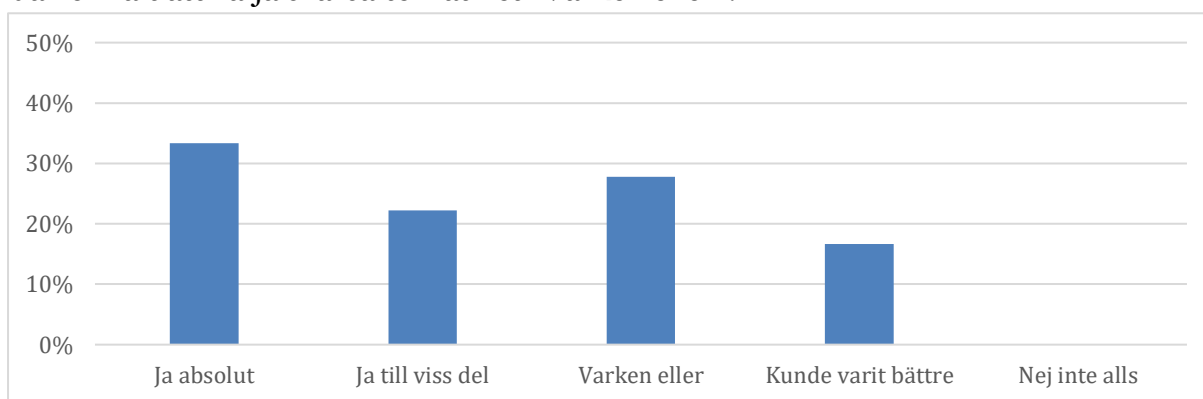
Ytterligare två föräldrar beskriver sina upplevda erfarenheter och reflektioner i samband med hämtning och lämning av sitt barn på förskolans respektive avdelning. Båda

föräldrarna påpekar hur de upplever ett bristfälligt utbyte av information vid hämtning av barnen:

Önskar få en bättre start vid lämning. Så stökigt. När vi hämtar vårt barn så finns oftast eller aldrig någon som kan återberätta dagen eller svarar på frågor berörande vårt barn.

Om ”rätt” personal är kvar vid hämtning får man oftast bara höra vad som hänt under dagen. Jag tycker det vore bra att höra ”detta arbetar vi med för ditt barn” eller ”har ni tänkt på det här? Är det något ni kan prata om och arbeta med hemma”.

Vidare ombeds föräldrarna att besvara hur tillfredsställda föräldrarna är gällande förskollärarnas sätt att arbeta med föräldrasamverkan. Frågan i sig är en fortsättning på föregående fråga. Här visar resultatet på att majoriteten av föräldrarna, 55%, är tillfredsställda med förskollärarnas arbete med föräldrasamverkan. Endast 17% uttrycker missnöje medan 28% av föräldrarna inte vet exakt vart de står gällande frågan och har därför valt att välja svarsalternativet ”Varken eller”.

Stapeldiagram 3: Hur tillfredsställda föräldrarna är gällande förskollärarnas arbete med föräldrasamverkan.

4.1.2 Föräldrars uppfattning

Gällande föräldrars uppfattning angående förskollärarnas tillvägagångssätt att arbeta med föräldrasamverkan gavs föräldrarna följande fråga: Hur uppfattar du som förälder att förskolans ledning och personal arbetar med att ge dig som förälder inflytande i förskolans verksamhet. En fråga där föräldrarna fick svara genom att uttrycka sina åsikter genom fritext. Efter sammanställningen av frågan resulterade detta i ett flerdimensionellt resultat. Svaret resulterade i både positiva likväl som kritiska åsikter. De lite mer kritiska åsikterna presenteras och redovisas senare i resultatavsnittet.

Resultatet visar på att föräldrarna i stor utsträckning upplever ha positiv inställning och medvetenhet till hur förskollärarna arbetar med att ge föräldrar inflytande. Föräldrarna kan hänvisa till flera former som förskollärarna använder sig av. Föräldrarna hänvisar bland annat till utvecklingssamtal, föräldramöte, vardagliga samtal och veckobrev. Föräldrarna beskriver och förklarar hur de upplever att förskollärarna arbetar för att ge föräldrarna inflytande enligt följande:

Föräldramöten, avlämningar vid hämtning, uppföljningar, utvecklingssamtal, veckobrev.

Framförallt en gång per termin eller år i samband med föräldramötet.

Genom enkäter, föräldramöten, utvecklingssamtal.

Främst genom föräldramöte.

De (personalen) berättar vid hämtning och lämning vad som hänt under dagen. Även en sammanfattning av veckan genom veckobrev.

Personalen gör så gott dom kan, vilket vi oftast är nöjda med.

Bortsett från de föräldrar som uttryckt positiva åsikter likväl som kritiska finns det en förälder vars svar sticker ut från de övriga. Denna förälder uttrycker att förskollärarna inte arbetar med att ge föräldrar inflytande utan att de istället arbetar för att ge inblick i verksamheten, vilket den här föräldern tycker är rätt och förklarar följande:

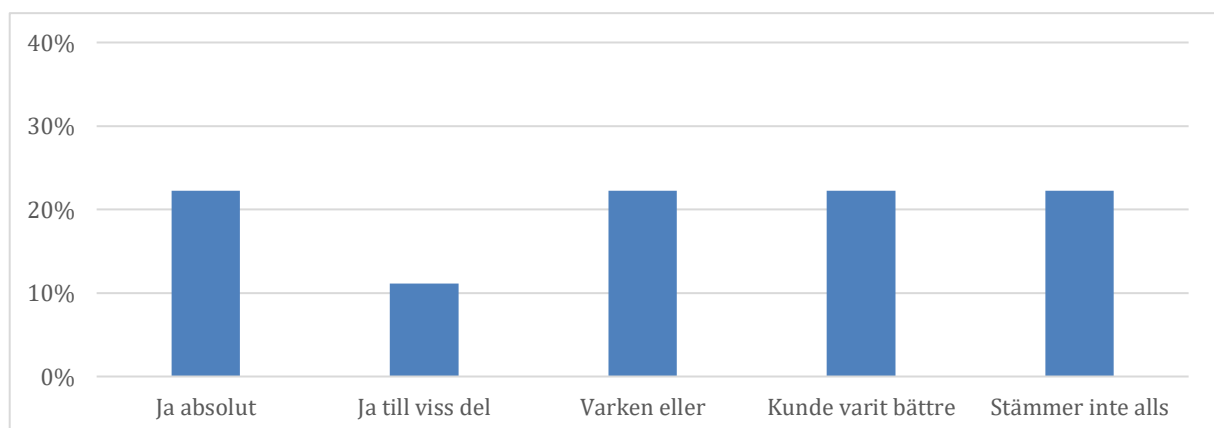
Jag upplever inte att de arbetar för att ge oss inflytande. Inblick absolut men inte inflytande. Vilket jag tycker är helt rätt. Samhället idag är uppbyggt kring att barnen är på förskolan dagtid och då har inte föräldrarna makten över uppfostran. Alla stöps i samma form för att fungera i samhället som vuxna.

4.2 Föräldrars förväntningar och informationskrav

Detta avsnitt redovisar föräldrars förväntningar på förskollärare och föräldrars krav gällande utbytet av information. Underrubriker som följer är: informationskravet, förväntningar, engagemang och uppskattning.

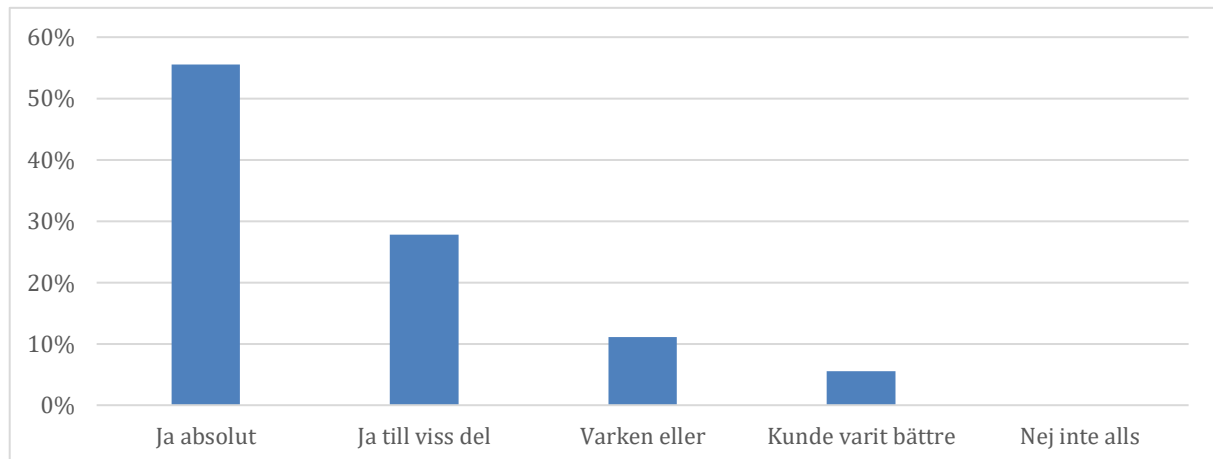
4.2.1 Informationskravet

För att föräldrar ska kunna skapa rätt uppfattning om förskollärarnas arbete gällande föräldrasamverkan behöver de bli tydligt informerade kring vad föräldrasamverkan innebär. Nedan redovisas stapeldiagram fyra som redogör för huruvida föräldrar upplever att förskollärarna uppfyller informationsutbytet gällande föräldrasamverkans innebörd. Resultatet visar på ett jämt och varierat stapeldiagram. Av totalt fem svarsalternativ har fyra utav de samtliga fått 22% av föräldrarnas röster. Det sista svarsalternativet ”Ja till viss del” fick resterande 11% av rösterna. Svarsalternativen ”kunde varit bättre” och ”stämmer inte alls” kan tillsammans ses som ett tecken på att flertalet föräldrar uttrycker ett visst missnöje över hur förskolans personal har informerat föräldrar om vad föräldrasamverkan innebär. Tillsammans har 44% av föräldrarna svarat och uttryckt missnöje över bristande information medan 33% av föräldrarna är tillfreds och upplever att de är väl informerade kring vad föräldrasamverkan innebär. Resterande 22% av föräldrarna har valt att rösta på det neutrala svarsalternativet ”Varken eller”.

Stapeldiagram 4: Huruvida föräldrar upplever att förskollärare har informerat om vad föräldrasamverkan innebär.

Föräldrar har en viss förväntan gällande hur informationsutbytet fungerar. Stapeldiagram tre behandlar den fråga om huruvida föräldrar upplever att de får den information som de behöver gällande verksamheten i helhet men också om det enskilda barnet. Resultatet visar att en tydlig majoritet har svarat att informationen gällande barn och verksamhet är tillräcklig då 84% av föräldrarna har svarat antingen ”Ja absolut” eller ”Ja till viss del”. Ingen av föräldrarna har svarat ”Nej inte alls” dock uttrycker två föräldrar att det kunde varit bättre.

Stapeldiagram 5: Hur föräldrar upplever att de får ta del av information som är nödvändig gällande det enskilda barnet samt verksamheten.

Även till denna fråga har några enstaka föräldrar valt att utveckla sitt svar genom fritext. Majoriteten av föräldrarna har ställt sig positiva till frågan där en av föräldrarna gav ett mer skeptiskt svar till hur förskollärarna uppnår föräldrarnas informationskrav. Föräldrarna upplever att förskolan har bra kvalitet och utveckling där en förälder beskriver att de har bra dialog gällande samarbetet mellan hem och förskola med det enskilda barnet i fokus och besvarar följande:

De har bra kvalitet och utveckling.

Vi har en jättebra dialog med vår förskola om våra barn.

Den förälder som tidigare svarade att förskollärare inte kan ge föräldrar inflytande, då det inte skulle resultera i något positivt, har även här besvarat frågan. Föräldern påpekar att det inte är praktiskt möjligt för förskollärare att återberätta det enskilda barnets dag även om föräldern skulle uppskatta detta.

Som förälder vill jag givetvis veta allt som händer under mitt barns dag. Men de är inte praktiskt möjligt.

4.2.2 Förväntningar

Föräldrarnas förväntningar gällande förskollärarnas arbete med att ge föräldrar inflytande i verksamheten besvarades via en fråga där föräldrarna fick skriva ned sina svar via fritext. Frågan formulerades enligt följande: ”Vad förväntar du dig från ditt barns förskola gällande dina möjligheter som förälder att ges inflytande över förskolans verksamhet?”. Resultatet av denna fråga gav ett varierat svar då föräldrarna har olika förväntningar på verksamheten. De flesta föräldrar uttrycker att de förväntar sig att deras åsikter ska bli hörda och tas på allvar samt att få kontinuerlig information främst om det enskilda barnet. Några föräldrar uttrycker sig följande:

Att förslag tas emot och bedöms av professionella pedagoger. Att jag som förälder är öppen med information om mitt barn.

Jag förväntar mig att vi som föräldrar kan påverka verksamheten, om det behövs.

Förväntar mig att våra åsikter lyssnas in och tas på allvar om det är något vi tycker till om samt att det diskuteras vid till exempel föräldramöte och utvecklingssamtal.

Nu är vi i stort nöjda. Men hade vi haft problem så hade vi givetvis önskat att de var lyhörda och tog till sig det vi sa.

Jag litar på att deras kompetens för att de gör sitt bästa för mitt barn och att genom samtal sinsemellan får vi bästa resultat för mitt barn.

Ha föräldraråd till exempel en grupp som kan tycka till om verksamheten. Ledningen bör delta på föräldramöten ibland, speciellt när man vet att föräldragruppen har frågor eller är missnöjd med till exempel personalomsättning som är en ledningsfråga och inte något pedagoger ska behöva svara på då de ej har svar eller mandat.

En förälder svarar i form av en uppmaning till förskollärarna där föräldern påpekar att denne gärna blir mer inkluderad och tillfrågad om att delge sina åsikter och synpunkter främst om förskolans verksamhet gällande miljö och lokaler.

Förväntar mig återkoppling om hur det går för mitt barn om något särskilt händer och att få höra hur dagen varit.

En annan förälder hävdar det motsatta där denna förälder inte förväntar sig att få möjlighet till att påverka verksamheten. Föräldern förväntar sig istället att förskolans personal ska ta väl genomtänkta beslut, men föräldern påpekar samtidigt att det är viktigt att bli informerad kring beslutet. En förälder som förlitar sig helt på att förskolans personal ska ta rätt beslut utan att föräldrar blandar sig i.

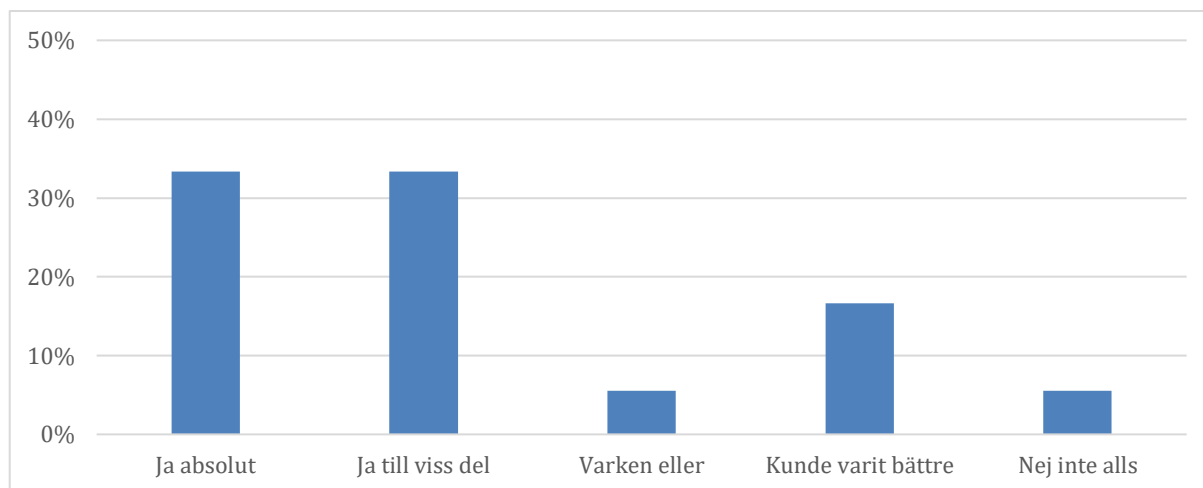
Jag har inga förväntningar på att jag ska kunna eller få påverka verksamheten. Förväntar mig att pedagoger och ledning tar väl genomtänkta beslut och informerar mig i förväg.

Ett annat svar som är intressant kommer från en förälder som anser att föräldrar inte ska ha inflytande i förskolans verksamhet. Personen ifråga skiljer på förskola och hem där föräldern inte är intresserad av att samarbeta med förskolans personal gällande barnets fostran och förklarar det på följande sätt:

Ingen. Det finns utbildad personal på förskolan av en anledning. Skulle personalens uppgift vara att lyssna på föräldrarnas önsknings skulle det vara kaos på förskolan. Jag kan uppfostra mitt barn som jag vill när barnet inte är på förskolan.

Föräldern hänvisar till den utbildning som varje förskollärare genomgått ska räcka för att ta hand om varje barn medan föräldern ifråga kan uppfostra sitt barn på sitt sätt när barnet inte är i förskolan. Att förskollärare ska kunna bemöta varje förälders olika åsikter är inte heller något som föräldern anser vara möjligt och menar på att detta inte skulle resultera i något positivt.

Nedan redovisas stapeldiagram fyra som är en fortsättning på föregående fråga. Frågan undersöker huruvida föräldrar upplever att deras förväntningar uppfylls gällande sina möjligheter till inflytande. Majoriteten av föräldrarna uttrycker ett positivt svar där 66% har svarat "Ja absolut" eller "Ja till viss del". En del föräldrar har uttryckt missnöje där 28% har svarat antingen "Kunde varit bättre" eller "Nej inte alls". Endast 6% av föräldrarna vilket motsvarar två stycken är neutrala i sitt svarande och åsikt. Vilket indikerar på att föräldrarnas förväntningar är besvarade då de upplever att deras förväntningar blir tillfredsställda.

Stapeldiagram 6: Huruvida förskolan uppfyller föräldrarnas förväntningar gällande möjlighet till inflytande i förskolans verksamhet.

Till denna fråga erbjöds föräldrarna möjligheten till att utveckla sitt svar genom fritext där några föräldrar valt att göra detta. En förälder är väldigt tydlig med att påpeka att föräldrar ska ha visst inflytande men att det är förskollärarna som beslutar.

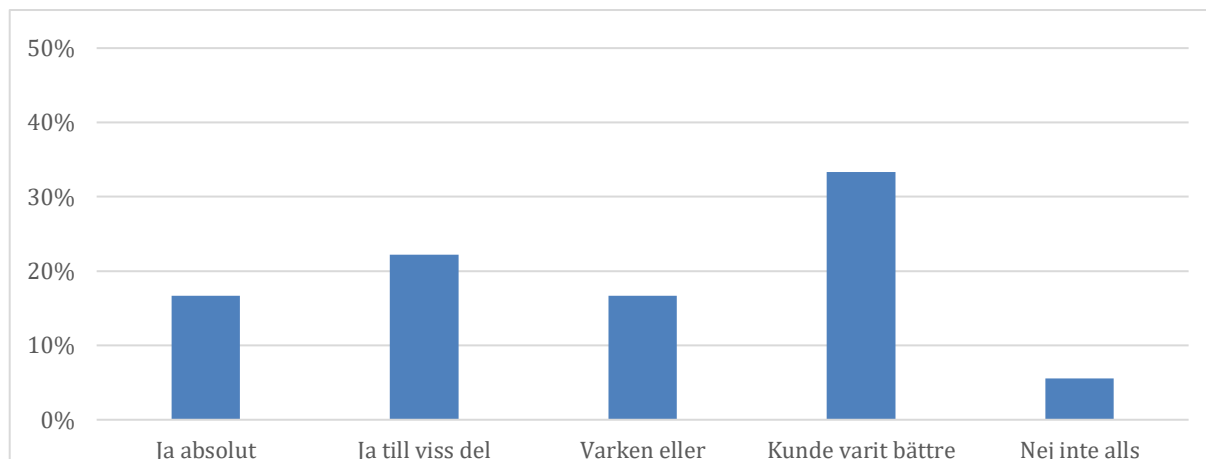
Föräldrar ska ha visst inflytande men pedagogerna beslutar.

Förälder har i sitt svar strukit under ordet ”visst” för att tydligt visa att föräldrar ska ha inflytande men inom en rimlig gräns då det fortfarande är förskollärarna som tar besluten. En annan förälder synliggör det vardagliga samtalet speciellt i samband med hämtningen av barnet där föräldern förklarar att de kan samtala om dagen och ifall det är något speciellt som har hänt.

Vi har dagliga samtal vid hämtning om något speciellt har hänt och i veckobrev.

4.2.3 Engagemang och uppskattning

Hur föräldrar uppfattar att förskollärare och ledning engagerar sig för att ge föräldrar inflytande i verksamheten är en fråga som delvis delar föräldrarnas tankar. Som stapeldiagram fem visar är det relativt jämnt fördelat mellan staplarna hur föräldrarna har svarat. Vid sammanställning av staplarna som representerar svarsalternativen ”Ja absolut” och ”Ja till viss del” visar det att 39% av föräldrarna ställer sig positiva till frågan. Svarsalternativen ”Kunde varit bättre” och ”Nej inte alls” motsvarar även de tillsammans 39% av föräldrarna. Resterande föräldrar, vilket motsvarar 17%, är neutrala och har valt att besvara frågan med svarsalternativet ”Varken eller”. Det totala resultatet av stapeldiagram fem visar på att föräldrarnas åsikter är varierande där det enskilda svarsalternativet ”Kunde varit bättre” motsvarar 33% av föräldrarna. Detta indikerar på ett bristande engagemang från ledningen och personalens sida utifrån föräldrarnas perspektiv.

Stapeldiagram 7: Föräldrars uppfattningar om förskolans ledning och personal engagerar sig för att ge föräldrar inflytande över verksamheten.

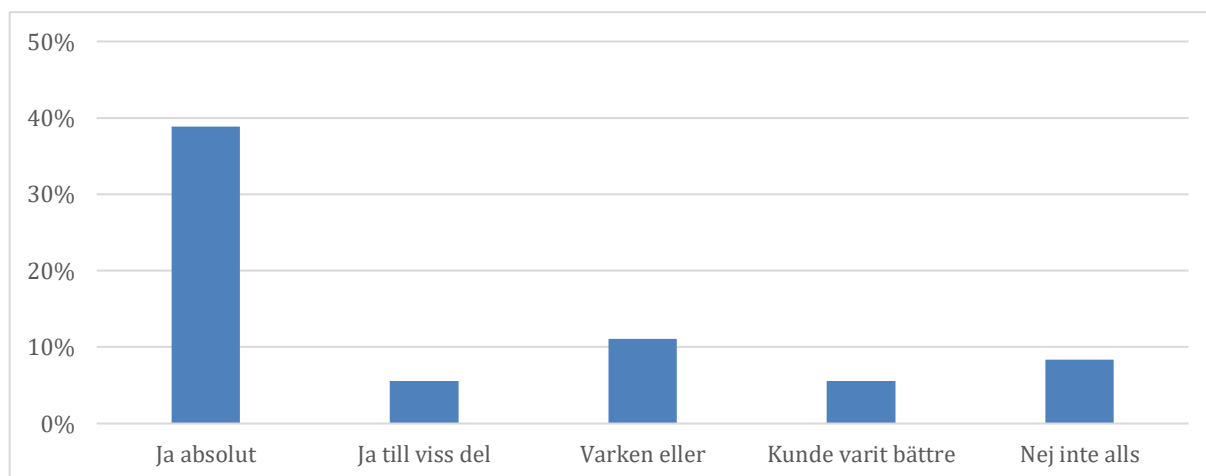
Flera föräldrar har valt att utveckla sitt svar genom fritext där två föräldrar betonar och förtydligar med hur de uppfattar att förskollärarna engagerar sig för att ge inflytande till föräldrarna.

Mina barns pedagoger engagerar sig definitivt.

Ja det gör de genom att ge ut information till oss föräldrar.

I det sista citatet hänvisar föräldern till ett fungerande informationsutbyte. Föräldern menar att information är viktigt och symboliserar detta till att föräldrar ges inflytande genom att ta del av information som berör både barn och förskolans verksamhet.

Huruvida föräldrarna uppfattar att de och deras åsikter blir mottagna visar på ett resultat där majoriteten av föräldrarna har ställt sig positiva till frågan. I stapeldiagram sex presenteras resultatet där svarsalternativet "Ja absolut" har övervägande flest föräldrar valt med 39%. Resultatet visar att de flesta föräldrar anser att deras åsikter värdesätts och ett mindre antal föräldrar hävdar att det kunde varit bättre. Några föräldrar är neutrala i sitt besvarande vilket motsvarar 22% av rösterna.

Stapeldiagram 8: Föräldrars upplevelser om ledning och personal värdesätter deras åsikter om förskolans verksamhet.

I samband med denna fråga var det en förälder som valde att utveckla sitt svar genom att uttrycka sina tankar kring hur övertygad föräldern är att förskolans personal kommer att bemöta och värdesätta dennes åsikter. Föräldern menar på att när det framkommer förslag och användbara idéer tar förskolans personal detta på allvar.

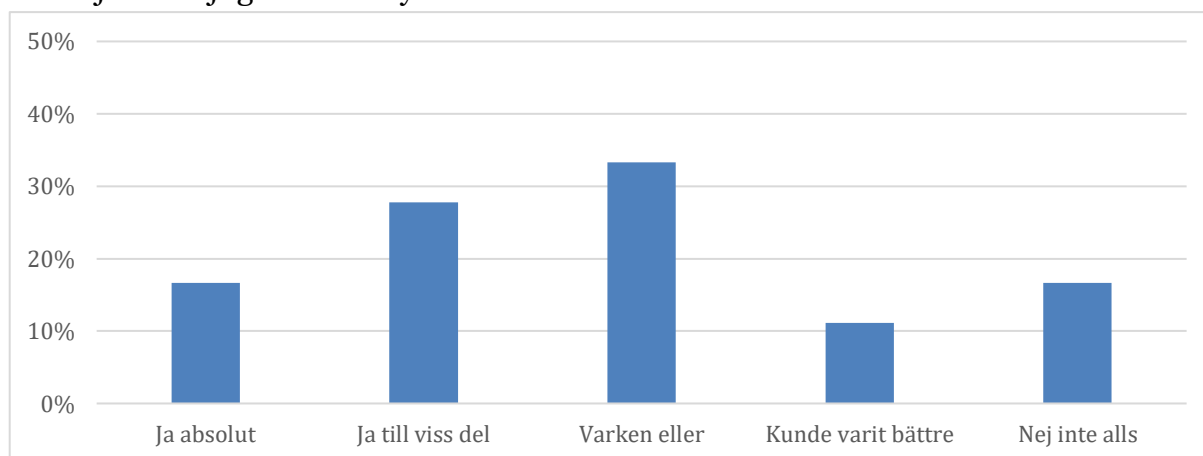
När vi har förslag och användbara idéer kommer de givetvis att ge oss möjlighet att delta.

4.3 Möjlighet till inflytande

Den sista rubriken redovisar vad föräldrarna anser sig ha för möjlighet till inflytande i verksamheten. Underrubriker som följer är: föräldrainflytande och kritiska föräldrar.

4.3.1 Föräldrainflytande

När det gäller hur föräldrar uppfattar att de erbjuds möjlighet till inflytande i verksamheten visar det sig vara olika åsikter som råder hos föräldrarna. Stapeldiagram nio behandlar resultatet av frågan som visas nedan. Det svarsalternativ som flest föräldrar valt är också det neutrala svaret "Varken eller" som 33% har valt. Tillsammans representerar de positiva svarsalternativen "Ja absolut" och "Ja till viss del" 45% av föräldrarnas åsikter medan 28% av föräldrarna valt att svara på antingen "Kunde varit bättre" eller "Nej inte alls". Resultatet visar på att övervägande antal föräldrar är tillfredsställda gällande deras möjligheter till inflytande. Dock visar resultatet samtidigt att 33% av föräldrarna inte kan avgöra ifall de erbjuds möjlighet till inflytande eller inte.

Stapeldiagram 9: Föräldrar upplevelser av om de erbjuds möjligheten till inflytande i förskolans verksamhet.

4.3.2 Kritiska föräldrar

Vid flera av enkätens frågor har föräldrar erbjudits möjligheten till att antingen besvara eller utveckla sitt svar genom fritext. Flera föräldrar har valt att uttrycka ett visst missnöje och kritik främst riktat till hur förskolans ledning arbetar. De flesta föräldrar hänvisar till att de upplever att ledningen är osynlig och inte tillmötesgående när det gäller att ta del av föräldrarnas åsikter och synpunkter. Några föräldrar uttrycker sig följande:

Ledningen ser eller hör vi INGETING ifrån, förutom när det skall hänvisas eller använda pekpinnen.

Dålig ledning som ej syns för föräldrar eller bryr sig om åsikter.

MYCKET! Som det är nu så är ledningen inte alls tillmötesgående, de är osynliga och inte lyhörda.

Ledningen är som sagt osynliga, ej tillmötesgående.

Vi är väldigt besvikna på ledningens arbete. De gömmer sig bakom pedagogerna och möter inte föräldragruppen om det uttrycks problem. Till exempel är de inte med på föräldramöten och har inte separata möten när de vet att stora delen av föräldragruppen vill komma till dialog. Pedagoger ger inte så mycket inflytande utan istället insyn. Vid önskemål om ändringar så har detta inte skett även om de uttryckt att det var en bra ide som många föräldrar önskat.

Citaten ovan visar föräldrar som ställer högre krav på förskolans ledningspersonal mot vad som råder i nuläget. Föräldrarna visar att de vill se mer av ledningen då de är medvetna om att förskollärarna inte kan besvara alla frågor och synpunkter som föräldrarna framställer. Resultatet visar på att föräldrarna är medvetna om sin roll som förälder i förskolans verksamhet och är intresserade av att bidra med synpunkter på hur verksamheten kan utvecklas. Föräldrarna upplever dock att det är svårt att bidra med synpunkter ifall ledningspersonalen är frånvarande och inte tillmötesgående. De kritiska kommentarer som tillkommit riktar sig enbart till ledningens arbete och inte till förskolans förskollärare. Föräldrarna framhåller istället ett positiv intryck av förskollärarnas arbete.

4.4 Resultatsammanfattning

Utifrån studiens tre forskningsfrågor visar resultatet på en varierad uppfattning hos de föräldrar som deltagit i studien. Det är få frågor där majoriteten av föräldrarna har svarat lika utan istället är det flera frågor som delar föräldrarnas mening och uppfattning om hur förskollärarna arbetar med föräldrasamverkan. Utifrån forskningsfrågan om hur föräldrar uppfattar samverkan i förskolan visar resultatet i stor utsträckning på medvetna föräldrar. Vilka former förskollärarna använder sig av har majoriteten av föräldrarna svarat lika där föräldramöte, utvecklingssamtal och veckobrev har fått flest röster. Introduktion, vardagliga samtal och traditioner är något som flera av föräldrarna också ser som en samverkansform även om resultatet delar föräldrarnas uppfattning en aning i jämförelse med de tre ovannämnda formerna. Föräldrarna är övervägande positiva till hur förskollärarna arbetar med föräldrasamverkan där föräldrarna pekar på en god och sund relation med deras respektive förskollärare. Föräldrarna nämner utbytet av information som något viktigt, framförallt gällande deras barn. Dokumentation, utvecklingssamtal, föräldramöte och det vardagliga samtalet uttrycker föräldrarna som något positivt och uppskattar detta då utbytet av information är viktigt för föräldrarna. Några föräldrar har uttryckt ett missnöje kring föräldrasamverkan främst riktat till förskolans ledning då föräldrarna anser att ledningen är osynlig och inte tillmötesgående gällande föräldrars åsikter och synpunkter.

När det gäller studiens andra forskningsfråga vad föräldrarna förväntar sig gällande föräldrasamverkan visar även detta resultat på ett varierat svar. Majoriteten av föräldrarna anser att förskollärarna uppnår de förväntningar som föräldrarna har gällande arbetet med föräldrasamverkan. Trots detta är föräldrarnas åsikter delade gällande bemötandet, då en del föräldrarna förväntar sig att förskollärarna är inlyssnande och tillmötesgående i mötet med föräldrarna. Andra föräldrar har inga förväntningar gällande möjlighet till att få inflytande i förskolans verksamhet. Yrkesprofessionen ska vara tillräcklig nog för att föra verksamheten framåt menar föräldrarna, men föräldrarna påpekar även att informationsutbytet ska vara högt prioriterat. Föräldrarna förväntar sig hög kompetens hos förskollärarna utifrån förskollärarnas utbildning. Att rätt beslut ska fattas för att stärka det enskilda barnets utveckling. Informationsutbytet är högt prioriterat hos föräldrarna där de vill få reda på all nödvändig information främst gällande deras egna barn men också om verksamheten i sin helhet. Utöver de former som förskollärarna använder sig av

menar föräldrarna att förskollärarna ska vara engagerande, inlyssnande och respektfulla för att föräldrarna ska känna trygghet i förskolans verksamhet.

Huruvida föräldrarna anser att de ges möjlighet till inflytande i verksamheten delar föräldrarnas åsikter. Föräldrarna anser att förskollärare och ledning värdesätter föräldrarnas åsikter men är samtidigt delade i vilken utsträckning de ges möjligheten till inflytande. Många föräldrar uttrycker en viss osäkerhet kring huruvida de ges möjlighet till inflytande vilket indikerar ett resultat där en del föräldrar är osäkra i vilken utsträckning de kan förvänta sig att få vara delaktiga i att påverka verksamheten.

5 Resultatanalys

I det här avsnittet kommer resultatet att analyseras utifrån det valda teoretiska perspektivet och annan relevant litteratur samt forskning. Avsnittet delas in i tre rubriker: samverkansformer, inflytande och förväntningar samt kritiska föräldrar.

5.1 Samverkansformer

Resultatet av undersökningen visar på en hög medvetenhet hos föräldrarna gällande vilka samverkansformer som förskolans förskollärare använder sig av. Även om föräldrarna är överens om vilka samverkansformer som förskollärarna använder sig av är det otydligt hur tillfredsställda föräldrarna är med förskollärarnas arbete med föräldrasamverkan. Till frågan huruvida föräldrarna upplever att de har blivit informerade angående vad föräldrasamverkan innebär är det ett jämnt fördelat resultat som redovisats. Något fler föräldrar upplever att de inte har blivit informerade kring vad föräldrasamverkan innebär men samtidigt har resultatet redovisat hur majoriteten av föräldrarna inte anser att förskollärarnas arbete med samverkansformerna är bristfälliga. Därefter visar resultatet att 45% av föräldrarna upplever att förskollärarnas arbete gällande föräldrasamverkan kunde varit bättre. Föräldrarna är både nöjda och missnöjda med hur förskollärarna arbetar med föräldrasamverkan.

Flera föräldrar har uttryckt ett missnöje gällande de samverkansformer som förskollärarna använder sig av. Det handlar om att föräldrarna inte upplever ha blivit tillräckligt informerade. Föräldrar uttrycker att de inte har fått tillräckligt med information om vad föräldrasamverkan innebär. Således handlar föräldrarnas missnöje om förskollärarnas bristande utbyte av information och inte om formerna i sig. I takt med bristande information kan föräldrarnas förväntningar och uppfattningar variera vilket också visar sig i resultatet. Det är viktigt att föräldrarna är väl informerade om förskolans verksamhet för att kunna förstå och tolka förskollärarnas handlingar korrekt (Sandberg & Vuorinen, 2007).

En välfungerande kommunikation mellan förälder och förskollärare är viktig för att någon av parterna ska få ut något användbart ur samarbetet. Det är via språket som det är möjligt att inta och bli delaktig i andras perspektiv där olika erfarenheter kan förmedlas (Säljö, 2011). Finns det ingen fungerande kommunikation mellan förälder och förskollärare där ingen av parterna är villig till att samarbeta riskerar information, som kan gynna respektive part, försvinna. Information som kan vara betydelsefull för det enskilda barnets utveckling (Sandberg & Vuorinen, 2007).

5.2 Inflytande och förväntningar

När det gäller föräldrars inflytande och förväntningar på förskollärarna ter det sig olika beroende på förälder. En förälder har uttryckt att föräldrar ska erbjudas en viss möjlighet till inflytande men att det är förskollärarna som ska ta beslutet. Ifall föräldrar överlåter förskollärarna att ta samtliga beslut riskerar kommunikationen och utbytet av information att fallera. Via ett ömsesidigt utbyte av information kan båda parter ta gemensamma beslut som rör verksamheten och således har föräldrarna fått möjlighet till inflytande (Säljö, 2011). Säljö (2011) menar att när talaren möter de erfarenheter och föreställningar som lyssnaren har sker ett meningsskapande genom båda parternas bidrag. Genom detta meningsskapande möjliggörs en utveckling hos både förälder och förskollärare.

Studiens resultat visar också på att föräldrarna har tillit till förskollärarnas arbete med samverkan mellan hem och förskola. Föräldrarna förväntar sig hög kompetens på förskollärarna och förväntar sig att bli informerade angående de beslut som tas. Det som är av intresse för föräldrarna är hur tillfredsställda och välmående deras barn är vilket Tillberg (2016) beskriver. Föräldrar vill enligt Tillberg (2016) säkerställa barnens välmående innan de kan engagera sig till att utveckla förskolans verksamhet i övrigt. Föräldrarna uttrycker att de inte förväntar sig mer inflytande än det de erbjuds i nuläget. Föräldrarna vill få vardaglig information om deras barns dag, likväl som de vill bli respektfullt bemötta ifall de har åsikter, synpunkter eller önskemål gällande verksamheten. Det som markant är viktigt för föräldrarna är det vardagliga samtalet. Föräldrarna förväntar sig kontinuerlig information angående sitt barn och det mest väsentliga från dagen. Sandberg och Vuorinen (2007) skriver om föräldrar vars önskemål gällande inflytande varierar. Däremot är det fortfarande viktigt för föräldrarna att bli informerad om barnet och verksamheten. Sandberg och Vuorinen (2007) menar att föräldrar hellre vill ha insyn istället för inflytande över verksamheten då föräldrar upplever ha tillit till förskollärarna. Däremot är föräldrar angelägna till att engagera sig i verksamheten om de upplever att förskollärarna missar att uppfylla barnens behov (Sandberg & Vuorinen, 2007).

En förälder uttrycker tydliga åsikter gällande föräldrars inflytande i allmänhet. Föräldern ifråga upplever att förskollärarna inte arbetar med att föräldrar ges inflytande utan istället ger en inblick i verksamheten, något som också föräldern menar är helt rätt då det annars skulle sluta i något föräldern beskriver med ordet kaos. Här beskriver föräldern tydligt skillnader mellan hem och förskola. Föräldern förväntar sig att förskollärarna ska kunna ta rätt beslut gällande barnet och dess uppfostran och beskriver det följande: "samhället är idag uppbyggt kring att barnen är på förskolan dagtid och då har inte föräldrarna makten över uppfostran". Föräldern hänvisar till att utbildad personal finns av en anledning och lägger således ett ansvar på förskollärarnas axlar. Resultatet visar tydligt på att föräldern har valt förskola utifrån förskollärarnas tillvägagångssätt för att säkerställa sitt barns omsorg och välmående. Vuorinen (2008) nämner i sin studie att föräldrars största prioritet är att det enskilda barnets välmående och omsorg tillfredsställs.

5.3 Kritiska föräldrar

Resultatet visar även att flera föräldrar är kritiska till hur förskolans ledning arbetar med samverkan och att ge föräldrar inflytande i verksamheten. Resultatet visar vidare på att föräldrar upplever att förskolans ledning är frånvarande och gömmer sig

bakom förskollärarna istället för att ledningspersonalen framför informationen själva. Föräldrarna är medvetna om verksamheten och har således förväntningar på hur organisationen ska fungera och när organisationen inte uppnår föräldrarnas förväntningar uppmärksammas problemet. Förskolans ledning ska arbeta för att säkerställa att samarbetet mellan förskola och hem fungerar likväl som föräldrar inkluderas i förskollärarnas kvalitetsarbete (Skolverket, 2016). Aktiva och kritiska föräldrar är viktiga för verksamheten då föräldrar kan synliggöra eventuella brister inom verksamheten som kan åtgärdas åt det bättre. Även om föräldrarna är nöjda med hur förskollärarna arbetar vill föräldrarna se mer av ledningen. För att hantera kritiska föräldrar krävs det kompetent personal i form av både ledning och förskollärare. Det ställer höga krav på förskollärare att bemöta och tillfredsställa varje förälders önskemål (Jensen & Jensen, 2008). Få föräldrar har uttryckt missnöje gällande förskollärarnas arbete. En av föräldrarna skriver att "personalen är bra, några bättre än andra" men resterande föräldrar har uttryckt en positiv inställning till förskollärarnas arbete.

Det sociokulturella perspektivet beskriver betydelsen av ett ömsesidigt utbyte av information från både förälder och förskolans ledningspersonal (Säljö, 2011). Resultatet har visat det Jonsdottir och Nyberg (2009) menar med föräldrar som aktivt valt förskola också har högre förväntningar gällande inflytande. Det är få frågor där majoriteten av föräldrarna har svarat lika vilket visar på föräldrarnas olika synsätt och kritiskt tänkande. Majoriteten av föräldrarna är överens om att förskolan motsvarar de förväntningar föräldrarna har gällande inflytande i verksamheten. Men är samtidigt tveksamma till huruvida föräldrarna erbjuds möjligheten till inflytande i verksamheten. Föräldrarna är också delade i frågan om huruvida de har fått ta del av information om vad föräldrasamverkan innebär. Förskollärare bär ansvaret för att informera och att stå för ett professionellt intryck när det kommer till samverkan (Jensen & Jensen, 2008).

Resultat visar också att förskollärare inte har nått ut med information till samtliga föräldrar gällande vad föräldrasamverkan innebär. Föräldrarna är ändå medvetna om vilka former som förskollärarna använder sig av. Föräldrarna vet vad de kan förvänta sig gällande hur förskollärare ska agera och verka för att ge föräldrar inflytande. Möjligtvis beror detta på att föräldrarna aktivt valt förskola och är därför pålästa kring förskolans verksamhet och förskollärares yrkesprofession.

6 Diskussion

I detta avsnitt kommer först studiens resultat att diskuteras. Därefter följer en metoddiskussion, slutsats, studiens pedagogiska relevans samt idéer och tankar om en fortsatt forskning kring ämnet.

6.1 Resultatdiskussion

Studiens syfte var att undersöka hur föräldrar uppfattar förskolans samverkansformer samt hur föräldrarna anser sig ha inflytande i förskolans verksamhet. Föräldrarnas uppfattning om förskolans samverkansformer har i resultatet visat att det är olika uppfattningar mellan föräldrarna. Förskollärarna använder sig av olika samverkansformer för att genom dem kunna inkludera och ge inflytande till föräldrar i verksamheten (Jonsdottir & Nyberg, 2009).

Resultatet har visat att föräldrarna är nöjda med förskollärarnas arbete med föräldrasamverkan. Trots att resultatet pekar på att föräldrarna inte upplever att de samverkansformer som förskollärarna använder sig av är bristfälliga, är föräldrar ändå inte helt tillfredsställda när det kommer till föräldrasamverkan. Det leder till frågor som: Varför är föräldrarna inte nöjda? Vad vill föräldrarna ha och vad beror det på att några föräldrar inte är nöjda, när så många andra föräldrar är nöjda? Det är tydligt i resultatet att föräldrarna saknar information om vad föräldrasamverkan innebär. Det innebär att det blir svårt för föräldrarna att förstå skillnaden mellan samverkansformer och föräldrasamverkan. Det är samtidigt ingen tvekan om att föräldrarnas förväntningar gällande deras möjligheter till inflytande inte skulle uppfyllas. Föräldrarna är intresserade av verksamheten och är intresserade av att påverka den men inte före de har säkrat sina egna barns trygghet och välmående (Sandberg & Vuorinen, 2007).

Föräldrarna för denna studie har aktivt valt förskola för sitt barn och har därför en viss förväntning på verksamheten (Jonsdottir & Nyberg, 2009). Föräldrars åsikter, tankar och idéer ter sig olika då föräldrarna har olika förväntningar på verksamheten (Sandberg & Vuorinen, 2007). Resultatet av studien visar att föräldrarna har tillit till förskollärarna och deras kompetens gällande att skapa trygghet till barnen. Sandberg och Vuorinen (2007) menar att föräldrar har olika önskemål gällande sitt inflytande och vad föräldrarna förväntas få ut av samverkan med förskollärarna. Den här studien visar på att föräldrarna i första hand är intresserade av information som rör det enskilda barnet och är inte intresserade av verksamheten i sin helhet. Något som Vuorinen (2018) hävdar att föräldrar ofta väljer i första hand att samverka med förskollärarna gällande det enskilda barnets trygghet och välmående innan förskolans eventuella utvecklingsmöjligheter påpekas. Föräldrarna visar på tillit till förskollärarna då de uttrycker att de är nöjda med verksamheten och har inte upplevt behövt delge åsikter eller synpunkter gällande verksamheten. Föräldrarna menar ändå att ifall en sådan situation skulle uppstå är de övertygade om att förskollärarna skulle vara inlyssnande, intresserade och bemöta föräldrarna med respekt. Det visar på att föräldrarna upplever en trygghet till förskolan och förskollärarna att de utan tvekan menar att de får det stöd som de förväntar sig av förskollärarna. Dock menar Sandberg och Vuorinen (2007) att denna typ av trygghet och tillit snabbt kan försvinna ifall föräldrar upplever att förskollärarna tar ett felaktigt beslut.

För att återgå till en av de frågor som tidigare ställdes, nämligen vad det beror på att föräldrarna inte är nöjda när det gäller förskollärarnas arbete med föräldrasamverkan. Svaret på denna fråga är svår att tyda. Relationerna mellan förskollärare och förälder upplevs vara tillits- och respektfulla då flera föräldrar hänvisar till att de upplever att de har en bra dialog till förskollärarna. Kommunikationen är viktigt mellan förälder och förskollärare för att föräldrasamverkan ska fungera. För att kommunikationen mellan förälder och förskollärare ska vara meningsfull krävs ett ömsesidigt utbyte av information ifrån båda parter som deltar (Säljö, 2011). Både förälder som förskollärare utmanas och utvecklas genom ett aktivt engagemang och deltagande om verksamheten. Båda parter lär sig nya erfarenheter av varandra om parterna är beredda till att mötas (Säljö, 2011). Studien har inte valt att fokusera på hur föräldrar väljer att engagera sig i verksamheten utan studien har undersökt hur de uppfattar att de får möjligheten till inflytande. Det går dock att förstå att de flesta föräldrar som deltagit i studien är engagerade när det gäller det enskilda barnet, men låter förskollärare ta besluten, bara information förmedlas tydligt.

Det finns de föräldrar som tydligt har påpekat att föräldrar bara ska erbjudas en viss möjlighet till inflytande. Likväl föräldrar som anser att förskollärarna inte arbetar med att ge föräldrar inflytande utan istället ger en inblick i verksamheten. Förskollärare ska arbeta för att ge föräldrar möjlighet till att påverka verksamheten (Skolverket, 2016). En vag förklaring på ett brett ämne som kan leda till flera tolkningar. Förskollärare ska vara inlyssnande på föräldrars åsikter men ska samtidigt inte ta alla åsikter på allvar (Jensen & Jensen, 2008). Dessa föräldrar visar på en medvetenhet om förskolans verksamhet där de beskriver att förskollärare inte kan ta emot alla föräldrars åsikter och samtidigt bearbeta dem. Föräldrarna menar att förskollärarnas utbildning ska räcka tillräckligt långt för att ta de beslut som är nödvändiga för verksamhetens fortsatta utveckling. Föräldrarna är främst intresserade av sina egna barn och vill främst samverka för att säkerställa sina barns välmående och förväntar sig information därefter. Föräldrarnas tillit till förskollärarna är påtaglig genom att de lämnar över sitt barn till förskolan utan någon förväntning på att få ha inflytande i utformningen av den. Föräldrarnas förväntningar har möjligtvis besvarats när föräldrarna valde just denna förskola. Föräldrarna genomförde sina val av förskola utifrån den verksamhet som råder och upplever ingen anledning till att den ska ändras.

Det finns de föräldrar som har uttryckt kritik till förskolans verksamhet, främst riktad till förskolans ledning. Förskolans ledning ska ansvara för att de former som förskollärarna använder sig av fungerar gällande samarbetet mellan förskola och hem likväl som nödvändig information når föräldrarna (Skolverket, 2016). Föräldrar hänvisar till att samma informationskrav som finns mellan förälder och förskollärare ska finnas till ledningspersonalen. Föräldrarna ska kunna delge sina synpunkter på verksamheten till ledningspersonalen och på så vis få inflytande i verksamheten. Utbytet av information blir lidande då ledningspersonalen enligt föräldrarna distanserar sig från föräldrarna och inte bemöter de synpunkter som delgivit dem. Föräldrars trygghet och förtroende för ledningspersonalen kan således minska om de inte upplever att deras synpunkter har någon betydelse (Jensen & Jensen, 2008).

6.1.1 Slutsats

Resultatet av studien visar att föräldrarna anser att förskolans samverkansformer är väl fungerande där föräldrarna visar på medvetenhet om förskolans verksamhet och vad den innebär. Föräldrarna har tillit till förskollärarna som är verksamma på förskolan att ta hand om deras barn. Studien visar att föräldrarna är främst intresserade av att deras barn är trygga och trivs på förskolan samt av information som berör det egna barnet. Möjlighet till inflytande som berör verksamheten är för föräldrarna sekundärt i jämförelse mot det enskilda barnets välmående och trygghet. Det som är centralt för föräldrar är ett kontinuerligt utbyte av information mellan förskollärarna angående det enskilda barnet. Den vardagliga kontakten och kommunikationen är viktigast för föräldrarna.

6.2 Metoddiskussion

Utifrån att studien utgick ifrån föräldrarnas perspektiv gällande hur förskollärarna arbetar med föräldrasamverkan upplever jag att den valda metoden för datainsamlingen var den rätta sett till förutsättningarna. Metoden för datainsamlingen var enkäter, en kvantitativ ansats. Tidsaspekten, det faktum att jag genomförde studien ensam samt att det var föräldrarnas perspektiv i fokus blev valet

att använda enkäter som metod för datainsamlingen naturlig. Via enkäterna kunde jag nå tillräckligt med föräldrar för att samla in ett resultat samtidigt som jag kunde fortsätta med andra delar av uppsatsen medan föräldrarna besvarade enkäten. Resultatet av datainsamlingen gick sedan enkelt att sammanställa i form av stapeldiagram och citat från föräldrarna. Bryman (2011) förklarar att användandet av en kvantitativ forskningsansats med enkät som metod gör det möjligt att urskilja små skillnader i resultatet. Att använda intervjuer skulle ha krävt mer tid till att både genomföra intervjuerna men också för att transkribera intervjuerna samtidigt som det skulle ha varit svårt att få tag på tillräckligt med föräldrar för att få fram ett resultat (Bryman, 2011).

Enkäternas utformning och de valda frågorna upplever jag nu i efterhand kunde ha varit annorlunda sett till vilket resultat det resulterade i. Flera frågor som hade låtit den svarande föräldern gå lite mer in på djupet av ämnet hade varit bra. Det är dock svårt att veta vad resultatet ska bli och visst finns det alltid någonting som kunde ha gjorts annorlunda med resultatet i handen. Jag fick ihop ett välgrundat resultat med tillräckligt mycket data att sammanställa som visar på att enkätens utformning var tillräcklig för att besvara studiens syfte och frågeställningar.

Genom att använda enkäter istället för intervjuer försvann möjligheten till att förtydliga frågor och säkerställa att den svarande föräldern verkligen förstod frågan och säkerställa att svaret blev relevant i förhållande till frågan. Någon förälder har angett svar som inte var relevant. Det indikerar att det fanns utrymme för att förtydliga vissa frågor men sett till helheten av de svar enkäterna genererade var det förhållandevis få föräldrar som hade missuppfattat frågorna.

6.3 Studiens pedagogiska relevans

Studiens pedagogiska relevans är att den kan bidra till ökad kunskap för förskollärare att förstå hur föräldrar tänker kring samverkan och vad föräldrar anser vara viktigt. Förskollärare kan ta stöd i studien för att tolka och bemöta föräldrar i verksamheten. Förskollärare erbjuds information som gör det möjligt att se verksamheten ur ett föräldraperspektiv, något som kan leda till en djupare förståelse för betydelsen av en välfungerande föräldrasamverkan.

6.4 Framtida forskning

Tankar på en fortsättning av studien skulle kunna vara att inkludera förskollärarnas perspektiv från den aktuella förskola som denna studie utgår ifrån. Nu har endast föräldrars perspektiv varit i fokus, men hur ser förskollärarna på föräldrarnas tankar? Ser de likartat på frågorna eller är det skilda upplevelser? En annan tanke på fortsatt forskning är att ta del av andra förskolor och hur dessa föräldrar ser på frågan. På så vis ökar också studiens generaliserbarhet för att se tendenser i andra förskolors arbete med föräldrasamverkan.

Referenser

- Bryman, A. (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Stockholm: Liber.
- Enö, M. (2013). Kommunikation och samverkan i mångkulturella skolor. I A. Harju & I. Tallberg Broman (Red.), *Föräldrar, förskola och skola – om mångfald, makt och möjligheter*. (s. 41–58). Lund: Studentlitteratur.
- Forsell, A. (2011). (Red.) *Boken om pedagogerna*. Stockholm: Liber.
- Harju, A. & Tallberg Broman, I. (2013) (red.). *Föräldrar, förskola och skola – om mångfald, makt och möjligheter*. Lund: Studentlitteratur.
- Jensen, E. & Jensen, H. (2008). *Professionellt föräldrasamarbete*. Stockholm: Liber.
- Jonsdottir, F. & Nyberg, E. (2013). Erkännande, empowerment och demokratiska samtal. I A. Harju & I. Tallberg Broman (Red.), *Föräldrar, förskola och skola – om mångfald, makt och möjligheter*. (s. 59–78). Lund: Studentlitteratur.
- Karlsson, M. (2006). *Föräldraidentiteter i livsberättelser*. (Avhandling). 91-554-6619-2. Uppsala Universitet, Department of Education. Tillgänglig: <http://uu.diva-portal.org/smash/get/diva2:168649/FULLTEXT01.pdf>
- Markström, A-M. & Simonsson, M. (2017). Introduction to preschool: strategies for managing the gap between home and preschool. *Nordic Journal of Studies in Educational Policy* 3(2), 179–188. Doi: 10.1080/20020317.2017.1337464
- Markström, A-M. & Simonsson, M. (2013) *Utvecklingssamtal, kommunikation mellan hem och förskola*. Lund: Studentlitteratur.
- Sandberg, A. & Vuorinen, T. (2007) *Hem och förskola, samverkan i förändring*. Stockholm: Liber.
- Sandberg, A & Vuorinen, T. (2008). Preschool–home cooperation in change. *International Journal of Early Years Education* 16(2), 151-161. Doi: 10.1080/09669760802025165
- SFS 2010:800. *Skollag*. Stockholm: Utbildningsdepartementet.
- Skolverket. (2013). *Föräldrars val och inställning till förskola och fritidshem*. Stockholm: Skolverket.
- Skolverket. (2016). *Läroplan för förskolan*. Stockholm: Skolverket.
- Säljö, R. (2011). L.S. Vygotskij – forskare, pedagog och visionär. I A. Forsell (Red.), *Boken om pedagogerna*. (s. 153–179). Lund: Studentlitteratur.
- Tallberg-Broman, I. (2009). ”No parent left behind”: Föräldradeltagande för inkludering och effektivitet. *Educare* 2(3), 221-240.
- Tillberg, L. (2016). Kvalitet i förskolan – ett föräldraperspektiv. I Alsterdal, L. & Pröckl, M. (2016). *Inifrån och utifrån, om praktisk kunskap i förskolan*. (s. 283-319). Huddinge: Södertörns högskola.
- Vetenskapsrådet (2017). *God forskningssed*. Stockholm: Vetenskapsrådet.
- Vuorinen, T. (2010). Supporting Parents in their Parental Role – Approaches Practiced by Preschool Teachers in Preschool. *International Journal about Parents i Education* 4(1), 65-75.

Vuorinen, T. (2018). 'Remote parentin': parents' perspectives on, and experoeces of, home and preschool collaboration. *European Early Childhood Education Research Journal* 26(2), 201–211. Doi: 10.1080/1350293X.2018.1442005

Bilaga 1

Missivbrev

Undersökning av förskolors arbete av samverkansformer med barns vårdnadshavare ur ett föräldraperspektiv.

Undersökningen riktar sitt fokus mot föräldrars syn på hur olika samverkansformer används på sitt barns förskola samt vad föräldrar förväntar sig utav densamma förskola gällande samverkan.

I samband med att du tar del av detta missivbrev tillfrågas du om deltagande till denna undersökning.

Jag är en förskollärostudent som just nu går min sista termin på Mälardalens högskola. Jag har som sista uppgift valt att rikta mitt fokus på hur föräldrar ser på förskolans arbete gällande samverkan. Syftet med undersökningen är att ta reda på hur föräldrar upplever förskolans verksamhet gällande förskolans utvalda samverkansformer. Meningen med undersökningen är att undersöka föräldrars syn och åsikter kring förskolans verksamhet. Undersökningen hjälper mig som student till att få fördjupade kunskaper till ämnet att ta med mig ut i arbetslivet.

Undersökningens datainsamling kommer att ske via enkäter. Enkäten består utav 11 frågor där den svarande svarar med att sätta ett kryss på en graderad skala. Enkäten svaras i pappersform och lämnas tillbaka till den aktuella förskola som den mottogs på. Enkäten beräknas ta cirka 10 minuter att besvara. Undersökningen kommer ske under alla de etiska regler som finns för forskning och deltagarna i denna undersökning kommer att vara helt konfidentiella. Förskolan, vilken kommunen och området förskolan är belägen i kommer att förbli konfidentiell. Ditt deltagande i undersökningen är helt frivilligt. Du har rätten att när som helst avbryta ditt deltagande utan närmare motivering och utan några negativa konsekvenser för dig och undersökningen.

Undersökningen kommer att presenteras i form av en uppsats vid Mälardalens högskola som i sin slutversion läggs ut på databasen Diva.

Jag skulle verkligen uppskatta ifall du tog dig tid till att besvara de aktuella frågor då det skulle hjälpa mig att sammanställa undersökningen.

Västerås, 26-03-2018

Undersökningens skribent:

Anders Bergdahl

Handledare:

Eva Ärlemalm-Hagsér

Bilaga 2

Enkät

Undersökning av förskolors arbete med samverkan ur ett föräldraperspektiv.

1. Hur uppfattar du som förälder att förskolans ledning och personal arbetar med att ge dig som förälder inflytande över förskolans verksamhet?

2. Upplever du att personalen har informerat dig som förälder vad föräldrasamverkan innebär? (Sätt ett kryss i den ruta som passar in)

1. Ja absolut	2. Ja till viss del	3. varken eller	4. Kunde varit bättre	5. Stämmer inte alls
---------------	---------------------	-----------------	-----------------------	----------------------

3. Kan du identifiera vilka former som används vid den förskola där ditt barn går för att ge dig som förälder information om och inflytande över förskolans verksamhet? (Ringa in de alternativ som stämmer överens)

Föräldramöte

Utvecklingssamtal

Inskolning

Föräldraråd

Vernissage

Gårdsdagar

Traditioner/
Högtider

Månadsbrev/
Veckobrev

Vardagligt samtal

vid hämtning/lämning

Övrigt som inte finns med ovan:

4. Upplever du att de samverkansformer som används i ditt barns förskola är
bristfälliga? (*Sätt ett kryss i den ruta som passar in*)

1. Ja absolut	2. Ja till viss del	3. varken eller	4. Kunde varit bättre	5. Nej inte alls
---------------	---------------------	-----------------	-----------------------	------------------

Kommentera gärna ditt svar:

5. Är du nöjd med hur ditt barns förskola arbetar gällande föräldrasamverkan? (*Sätt ett kryss i den ruta som passar in*)

1. Ja absolut	2. Ja till viss del	3. varken eller	4. Kunde varit bättre	5. Nej inte alls
---------------	---------------------	-----------------	-----------------------	------------------

6. Vad förväntar du dig från ditt barns förskola gällande dina möjligheter som förälder att ges inflytande över förskolans verksamhet?

7. Upplever du att ditt barns förskola uppfyller dina förväntningar gällande dina möjligheter till inflytande av verksamheten? (Sätt ett kryss i den ruta som passar in)

1. Ja absolut	2. Ja till viss del	3. varken eller	4. Kunde varit bättre	5. Nej inte alls
---------------	---------------------	-----------------	-----------------------	------------------

Kommentera gärna ditt svar:

8. Upplever du att du får den information om ditt barn och verksamheten som du behöver? (Sätt ett kryss i den ruta som passar in)

1. Ja absolut	2. Ja till viss del	3. varken eller	4. Kunde varit bättre	5. Nej inte alls
---------------	---------------------	-----------------	-----------------------	------------------

Kommentera gärna ditt svar:

9. Anser du att förskolans ledning och personal engagerar sig för att ge dig som förälder inflytande över verksamheten? *(Sätt ett kryss i den ruta som passar in)*

1. Ja absolut	2. Ja till viss del	3. varken eller	4. Kunde varit bättre	5. Nej inte alls
---------------	---------------------	-----------------	-----------------------	------------------

Kommentera gärna ditt svar:

10. Erbjuds du möjligheten till att påverka förskolans verksamhet? *(Sätt ett kryss i den ruta som passar in)*

1. Ja absolut	2. Ja till viss del	3. varken eller	4. Kunde varit bättre	5. Nej inte alls
---------------	---------------------	-----------------	-----------------------	------------------

Kommentera gärna ditt svar:

11. Upplever du att ledning och personal värdesätter dina åsikter om förskolans verksamhet? *(Sätt ett kryss i den ruta som passar in)*

1. Ja absolut	2. Ja till viss del	3. varken eller	4. Kunde varit bättre	5. Nej inte alls
---------------	---------------------	-----------------	-----------------------	------------------

Kommentera gärna ditt svar:

Tack för din medverkan. Din åsikt betyder mycket för den fortsatta undersökningen.
Enkäten lämnas åter till personalen på ditt barns avdelning.